БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТЛАРИ, ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ ҲАМДА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 149 (2440). | 31 июль, чоршанба, 1963 йил. | Баҳоси 2 тийин.

АЛМАШИНАДИГАН САҲИФАЛАР

«Тошкент ҳақиқати» газетаси алмашиниб турадиган махсус саҳифаларининг навбатдаги сони чиқди. Бугунги чоршанба сонининг учинчи бети икки нусхада босилди.

Саноат ходимларига мўлжалланган саҳифада: «Резервлар коммунизм хизматида» умумий сарлавҳаси остида иқтисод фанлари кандидати С. Хўжаевнинг «Транспорт алоқасини яхшилаш йўллари», «Резервларни ишга солиш жамоатчилик назоратида» рубрикаси остида В. Пришчепанинг «Илк таклифлар», «Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбирлари А. Шайхов ва З. Муҳаммаджонов ўртоқларнинг айрим енгил саноат корхоналарининг брак маҳсулотлар ишлаб чиқараётганлиги ҳақидаги «Пинҳоний гаплар — ошкора ишлар» сарлавҳали танқидий мақолаларини ва бошқа материалларни ўқийсиз.

Қишлоқ хўжалиги саҳифасида эса «Тошкент ҳақиқати»нинг мухбирлари Б. Халилов ва С. Шокаримов ўртоқларнинг «Зангори кема»лар ҳайқиради» умумий сарлавҳаси остида берилган Ўрта Чирчиқ ишлаб чиқариш бошқармасидаги «Северний маяк» колхозининг азамат деҳқонлари бу йил қандай қилиб етиштирилган ҳосилнинг ҳаммасини ўз кучлари билан йиғиб-териб олишга аҳд қилганликлари ҳақидаги материалларини ўқийсиз.

ХОТИРЖАМЛИККА ЙЎЛ ҚЎЙМАЙ, ПАХТА ФРОНТИНИНГ ҲАММА УЧАСТКАЛАРИДА ҲУЖУМНИ ДАВОМ ЭТТИРА БЕРАЙЛИК!

БУТУН КУЧНИ ВАТАНИМИЗГА 3 МИЛЛИОН 566 МИНГ ТОННА „ОҚ ОЛТИН" БЕРИБ, МАЖБУРИЯТНИ БАЖАРИШГА САФАРБАР ҚИЛАЙЛИК!

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ РЕСПУБЛИКАДАГИ БАРЧА КОЛХОЗЧИЛАРГА, СОВХОЗ ИШЧИЛАРИГА, МЕХАНИЗАТОРЛАРГА, ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ МУТАХАССИСЛАРИГА, ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИНГ БАРЧА МЕҲНАТКАШЛАРИГА

М У Р О Ж А А Т И

Ватанимизнинг бепоён ерларида ижодий яратувчилик ишлари жўш урмоқда. Совет халқи улуғ Ленин партиясининг иродаси билан ва унинг етакчилигида коммунистик қурилишнинг барча фронтларида ғалабадан ғалабага эришмоқда. Завод ва фабрикаларда, қурилишларда ва шахталарда, колхоз ва совхоз далаларида қилинаётган илҳомбахш меҳнат бизни кун сайин коммунизмнинг нурли чўққиларига яқинлаштирмоқда.

КПСС Программаси қудратли давлатимиз экономикаси ва маданиятини шаҳдам қадамлар билан ривожлантиришнинг улуғвор истиқболларини белгилаб берди. Бу — совет кишиси ижодий меҳнатининг, севикли Ватанимиз шон-шуҳрати йўлидаги баҳодирона зафарларининг битмас-туганмас манбаидир.

Серқуёш Ўзбекистон далаларининг меҳнаткашлари коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтириш йўлидаги умумхалқ курашида жуда муҳим вазифани ҳал этмоқдалар. Бизнинг республикамиз — Совет Иттифоқининг асосий пахта базаси бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади. Ўзбекистон меҳнаткашлари пахта етиштиришни иттифоқчи республикалардаги қардош халқлар олдида, социалистик лагерь мамлакатлари меҳнаткашлари олдида ўзларининг энг биринчи интернационал бурчлари деб биладилар.

Ўзбекистон шароитида қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг бошқа тармоқларини ривожлантириш ҳам катта аҳамиятга эгадир. Республикамизнинг колхозчилари, совхоз ишчилари, қишлоқ хўжалик мутахассислари шу йил кўкламда устьлабинсклик ғаллакорларнинг деҳқончилик ва чорвачиликнинг барча тармоқларини кескин суратда юксалтириш учун, қишлоқ хўжалик экинларининг ҳосилдорлигини ва чорвачиликнинг маҳсулдорлигини кескин суратда ошириш учун социалистик мусобақани кенг авж олдириш соҳасидаги ташаббусини қизғин қўллаб-қувватладилар.

Бизнинг шонли қоракўлчиларимиз, пиллачиларимиз, паррандачиларимиз ва ғаллакорларимиз етти йилликнинг бешинчи йилини ажойиб меҳнат ғалабалари билан нишонладилар. Улар мамлакатимизда саноат учун хом ашё ва аҳоли учун озиқ-овқат, маҳсулотларини мўл-кўл қилиш йўлидаги илҳомбахш ишларининг самаралари билан Ватанимизни қувонтирдилар.

Пиллачилар давлатга 17 минг тоннадан ортиқ пилла топширдилар. Мамлакатимиз Ўзбекистондан илгари ҳеч қачон бунчалик кўп қимматбаҳо маҳсулот олмаган эди. Моҳир пиллачиларга шон-шарафлар бўлсин!

Ғаллакорлар Ватан омборларига 10 миллион пуддан кўпроқ сифатли дон тўкдилар. [illegible] Министрлар Со[illegible] колхозчиларини, совхоз ишчиларини, меҳнаткаш[illegible] хўжалик мутахассисларини, партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг, ишлаб чиқариш бошқармаларининг ходимларини, барча меҳнаткашларини меҳнат ғалабалари билан — давлатга пилла сотиш планининг ошириб бажарилганлиги ва дон тайёрлаш планининг муддатидан илгари бажарилганлиги билан қизғин қутладилар.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг табриклари республика қишлоқ хўжалик меҳнаткашларининг ижодий кучлари ва меҳнат ғайратини бениҳоя кучайтириб юборди, уларни Ватан бахт-саодати йўлида ижодий меҳнат қилишда янгидан-янги муваффақиятларни қўлга киритиш учун фидокорона курашга илҳомлантирди. Ўзбекистон ғаллакорлари давлатга дон сотишни 15 миллион пудгача етказишдан иборат юксак мажбурият олдилар. Ана шу мажбуриятнинг муваффақиятли бажарилиши Сурхондарё, Самарқанд, Сирдарё ва Тошкент [illegible]астлари ғаллакорларининг ғайрат билан меҳнат қи[illegible]ларига кўп жиҳатдан боғлиқдир.

[illegible]бекистон Компартияси Марказий Комитети, респуб[illegible] Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети [illegible] янги мажбуриятингизни қизғин маъқуллаб, ғалла[illegible] ўз ваъдаларини шараф билан бажаришга, барча [illegible] экинларини тез ва сира нобуд қилмай ўриб-йиғиб ва [illegible]иб олишга чақирадилар.

[illegible]жўхорикор ўртоқлар, олинган мажбуриятнинг [illegible]иятли бажарилиши аввало сизларга боғлиқдир. [illegible] етиштириш йўлидаги курашни бир кун ҳам [illegible]ангиз. Маккажўхори ҳар бир сўтасининг сал[illegible]ишига эришингиз. Ўзбекистонда 15 миллион [illegible]тиштириб, Ватанга топширишдан иборат маж[illegible]каришга муносиб ҳисса қўшиш — сизнинг [illegible]

[illegible]шоликорлари ҳам ўз олдиларида турган [illegible]хши англаб, ҳамма майдонларда мўл ҳосил [illegible]га ва шоли етиштириб, давлатга сотиш [illegible]ган ўз мажбуриятларини бажаришларига [illegible]

[illegible]ачилар ва қоракўлчиларнинг шонли [illegible]аммамизни қувонтирмоқда. Аммо, [illegible]ақиятлар билан қувонганимиз ҳол[illegible]н энг асосий нарса эканлигини бир [illegible]та олмаймиз. «Оқ олтин» — бизнинг [illegible]из, шон-шуҳратимиз ва ифтихоримиз[illegible]ндан ҳам қимматлидир. Пахта — биз[illegible]имиз, қалбимизнинг, виждонимизнинг [illegible]дир. Пахта — коммунистик фаровонликнинг умумий [illegible]рхонига қўшаётган асосий ҳиссамиздир.

[illegible]ПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Сове[illegible] эришилган муваффақиятлар билан табриклаганлари ҳолда, мамлакатимизни пахта билан таъминлаш — Ўзбе[illegible]стон қишлоқ хўжалик меҳнаткашларининг энг биринчи бурчи деб яна ва яна таъкидлайдилар. Табрикномада айтиладики, ҳозирги вақтда пахтакорларнинг бутун куч-ғайратини ҳар гектар ерда мўл пахта ҳосили етиштириш учун ғўза парвариши соҳасидаги ҳамма ишларни муваффақиятли ўтказишга сафарбар қилиш, пахтани машинада териб олиш учун кадрларни, далаларни ва керакли техникани тахт қилиб қўйиш зарур.

Ватанимиз партия ва ҳукумат тилидан бундай демоқда: «Пилла ва ғаллангиз учун раҳмат, энди пахтангизни кутамиз».

Совет кишилари пахтакорларнинг меҳнатини беҳад ҳурмат қилмоқдалар. Никита Сергеевич Хрущев пахтакор республикалар қишлоқ хўжалик ходимларининг Тошкентда ўтказилган кенгашида совет кишиларининг ана шу туйғуларини тўлиқ ифодалаб берган эди: Никита Сергеевич Хрущев кенгаш қатнашчиларига мурожаат қилиб, бундай деди: «Сизлар пахта етиштирмоқдасиз, пахта эса миллионларча кишилар учун кийим-кечакдир. Бинобарин, сизнинг ишингиз халқнинг моддий фаровонлигини ошириш билан тўғридан-тўғри ва бевосита боғланган».

Биз пахта етиштиришни тўхтовсиз кўпайтириш йўлидаги курашимизда партия ва ҳукуматнинг, пахтакорларнинг буюк дўсти шахсан Никита Сергеевич Хрущевнинг тинмай қилаётган ғамхўрлигини кун сайин сезиб турибмиз. Улуғ рус халқи, Ватанимизнинг барча халқлари бизга сахийлик билан қардошларча ёрдам бермоқдалар.

Пахтакорлар КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Пахтани харид қилиш ва топшириш нархларини ошириш тўғрисида ва пахтакор колхозларга ғалла сотиш тўғрисида»ги қарорини зўр миннатдорчилик ва самимий ташаккур туйғулари билан кутиб олдилар. Чигит экиш арафасида қабул қилинган бу қарор пахта далалари меҳнаткашларининг меҳнат ғайрати ва сиёсий активлигини бениҳоя кучайтириб юборди, уларни 3 миллион 566 минг тонна «оқ олтин» етиштириш йўлида янада қатъийроқ кураш олиб боришга отлантирди.

Янгийўл ишлаб чиқариш бошқармасидаги пахтакорларнинг чақириғи олинган мажбуриятларни муваффақиятли бажариш йўлида социалистик мусобақани, кўп пахта етиштириш учун умумхалқ юришини бошлаб берди.

Юқори ҳосил учун курашнинг биринчи босқичида республика пахтакорларига жуда катта қийинчиликларни енгишга тўғри келди. Ёмғир ва қаттиқ селлар, дўл, изғирин шамол ва қора совуқлар бутун-бутун район ва областлар меҳнаткашларининг зўр ғайрат билан қилган ишларига жуда катта зарар етказди. Аммо халқ, партия, Ватан олдидаги юксак масъулиятни англаш колхозчиларга ва совхоз ишчиларига, қишлоқ хўжалик мутахассисларига битмас-туганмас куч-ғайрат бағишладики, табиатнинг стихияли кучлари ана шу куч-ғайрат олдида чекинишга мажбур бўлди.

КПСС Марказий Комитети ва Иттифоқ ҳукумати зарар кўрган хўжаликларга катта ёрдам бердилар. Бунинг натижасида колхоз ва совхозлар катта майдонларда чигитни ўз вақтида қайта экиб олдилар ва ғўзанинг яхши ривож топишини таъминладилар.

Июль ойи тамом бўлмоқда. Сурхондарё область пахтакорларининг ташаббуси билан бу ой ҳосил тўплашнинг зарбдор ойи деб эълон қилинди. Республиканинг колхоз ва совхозлари шу ой ичида қарийб уч миллион гектар майдондаги ғўзани культивация қилдилар, икки миллион гектардан кўпроқ майдондаги ғўзани суғордилар, икки миллион гектар ердаги ғўзани озиқлантирдилар, ғўзани чеканка қилишни тамомламоқдалар ва ғўзанинг ривожланишидаги қолоқликка барҳам бериш, ҳосил тўплаш ва кўсак тугиш жараёнини тезлатишга қаратилган бошқа кўпгина зарур ишларни бажардилар.

Аммо, ҳамма иш бажарилди, деб бўлмайди. Кўп хўжаликлар мавжуд резерв ва имкониятлардан самарали фойдалана олмадилар ва ғўза тупларида юқори ҳосил олиш учун зарур миқдорда кўсаклар бўлишини таъмин[illegible] эмас. Бунда[illegible]лар. Катта-катта майдонларда [illegible] ва ғўза ўз ривожланишида [illegible] қолган далалар тўғрисида бораётир.

Азиз ўртоқлар! Август ойи келди. Август ойида ғўза барқ уриб ўсишни давом эттира беради. Бу ойда нимжон ғўзаларни ҳам бўлиқ ғўзалар даражасига етказиш, ҳар бир майдонда юқори ҳосил етиштириш мумкин. Бутун куч-ғайратни ишга солиш, ҳар катордаги ғўза тўғрисида ғамхўрлик қилиш, ўсимликни меҳр-муҳаббат билан парвариш қилиш керак, холос. Аммо, ғўза парвариши бемаҳал тўхтатилиб, халқнинг «Ерни алдасанг ўзингни ҳам алдаган бўласан» деган ҳикматли сўзларига эътибор берилмаса, эришилган ютуқларни ҳам қўлдан бой бериб қўйиш ҳеч гап эмас.

Ҳозирги кунда ҳосил қўлга киритилди, деб хотиржам бўлиш ишимизга энг кўп зарар етказади. Беғам кишиларгина август ойида табиатнинг марҳаматига умид боғлаб, ғўзани ўз ҳолига ташлаб қўйишлари мумкин. Маълумки, табиат бундай кишиларни қаттиқ жазолайди. Бундай кишилар ўзларининг беғамликлари билан кўп ҳосилдан маҳрум бўлиб қоладилар.

Пахта далаларида меҳнат ғайратини бўшаштирмангиз. Ҳар туп ғўзани сақлаб қолиш ва унинг соғлом бўлиши учун бутун чораларни кўрингиз.

Агар салмоқдор кўсакларни кўпайтириш ва сақлаб қолишни истасанг, август ойида ғўзани енг шимариб парвариш қила бер, ўсишда орқада қолаётган ғўзаларни эса сентябрь ойида ҳам парвариш қил. Сарф қилинган меҳнат ҳеч қачон зое кетмайди. Илғор пахтакорларнинг кўп йиллик тажрибаси буни яққол кўрсатиб турибди. Фан ҳам буни исбот қилган.

Қардош республикалар — Тожикистон, Туркманистон, Озарбайжон, Қирғизистон ва Жанубий Қозоғистоннинг пахтакорлари июль ойида пахтазорларимизда бўлдилар. Мусобақадош дўстларимиз талайгина майдонларда ғўза парваришининг ғоят кечикиб қолаётганлигидан астойдил ташвишланганликларини билдирдилар. Уларнинг нуқсонларни зўр ғайрат билан тезликда тугатиш тўғрисидаги яхши маслаҳатларини эсдан чиқармангиз. Уларнинг танқидий фикрларини эсда тутингиз ва дала ишларини уюштиришдаги камчиликларга сабот-матонат билан барҳам берингиз. Дўстларнинг танқиди — беғамлик ва бепарволикка қарши энг яхши даводир.

Ҳозир суғориш энг асосий ишдир. Қадим замонлардан буён ер ва сув деҳқоннинг онгида яхлит бир нарса бўлиб гавдаланиб келмоқда. Халқнинг «Сув бор жойда ҳаёт бор», «Ер — хазина, сув—дур»деган ҳикматли гаплари бор. Сувни бениҳоя қадрловчи дала меҳнаткашлари ҳар томчи сувни қимматбаҳо олмос билан тенглаштирадилар.

Колхоз ва совхозларимизда неча юзлаб энг тажрибали сувчилар, суғоришнинг энг моҳир усталари ишламоқдалар. Улар ғўзанинг сувга качон ташна бўлиб қолишини олдиндан сезадилар ва ҳеч ҳаялламай керакли миқдорда сув берадилар. Сувчи ўртоқлар, моҳир суғорувчиларнинг тажрибасидан фойдаланингиз, ғўзанинг чанқаб қолишига йўл қўймангиз. Ғўзанинг чанқаб қолиши ҳосил тугунчаларининг кўплаб тўкилишига сабаб бўлади. Аммо ғўзанинг бостириб суғорилишига ҳам йўл қўймангиз. Бостириб суғориш ҳосил тўплаш жараёнини сусайтиради, кўсакларнинг пишиб етилишини кечиктиради, сув ресурсларининг исроф қилинишига олиб боради.

Айни бир вақтда катта массивлар қондириб суғорилаётган хўжаликларнинг тажрибасини кенг ёйиш керак. Бу — суғоришни культивация билан тўғри боғлаб олиб бориш имконини беради, чопиқ агрегатларининг ишлаши учун кенг майдон очиб беради. Бу эса ернинг қақраб қолишига йўл қўймайди, ерда ўсимлик учун керакли намликнинг сақланишини таъминлайди.

Ҳозирги вақтда ҳосилнинг тақдири сувчи билан механизатор қўлидадир. Колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари, ўртоқлар, энг тажрибали пахтакорларни суғориш ишларига жалб этингиз, уларнинг кундузи ҳам, кечаси ҳам ишлашини уюштирингиз, сувдан фойдаланиш устидан қаттиқ назорат ўрнатингиз. Тунги суғориш ғоят самарали эканлигини эсда тутиш керак. Шу сабабли, тунги сменалардаги сувчиларнинг самарали ишлаши учун айниқса яхши шароит яратиб берингиз, уларнинг меҳнатига ҳақ тўлашда рағбатлантирувчи системани кенг қўлланингиз, кишиларга эътибор ва ғамхўрликни кучайтирингиз.

Ҳамма жойда ҳам сув ресурслари етарли деб бўлмайди. Бир қанча суғориш системаларида сув кам. Ана шу системалардан сув олаётган хўжаликлар сувни тежаб-тергаб сарфлашлари, ҳар бир литр сувдан мақсадга мувофиқ фойдаланишлари керак. Сув танқис бўлган районларда сув бериш ва уни сарфлаш устидан қаттиқ назорат ўрнатилиши лозим. Бу—агрономлар ва гидротехникларнинг бевосита бурчидир. Бунда сувнинг айланиб оқишини таъминлаш, суғоришнинг барча қўшимча манбаларидан самарали фойдаланиш, суғоришни қатор ораларини ишлаш билан тўғри қўшиб олиб бориш керак.

Ҳосилнинг тақдири фақат сувгагина боғлиқ эмас. Далаларда етилмаган ва нимжон ғўза тупларининг бўлишига йўл қўйиш мумкин эмас. Пахтакорларнинг кўп авлодлари экинга шарбат суви бериш фойдали эканлигини ўз тажрибаларида синаб кўрганлар. Ўз далаларингизда ва хусусан чигит кўплаб қўшимча экилган ва қайта экилган участкаларда шу усулни кенг қўлланингиз. Халқнинг: «Ер тўйса эл тўяр» деган ҳикматли мақолини эсда тутингиз. Ҳар туп ғўзада кўп кўсак бўлишига эришиш керак.

Тупроқнинг серная ва юмшоқ бўлиши — ғўзанинг нормал ўсиши учун, мўл ҳосил олиши учун асосий шартдир. Чопиқ агрегатларидан талайгина қисмининг бекор туриши, ишлаб турган тракторлар унумининг пасайиб кетаётганлиги, баъзи ерларда эса культивациянинг тамомила тўхтатиб қўйилиши каби ҳолларга асло тоқат қилиб туриш мумкин эмас. Хотиржамликка йўл қўймай, ҳужумни давом эттириш керак. Зарбдор фронтнинг ҳамма участкаларидаги вазифа худди шу тарзда, фақат шу тарздагина ҳал этилиши лозим.

Механизатор ўртоқлар! Халқ сизларни меҳр-муҳаббат билан далаларнинг гвардиячилари деб атади. Ана шу юксак номни амалий иш билан оқлангиз. Ғўзани парвариш қилишда трактор паркининг бутун куч-қувватидан тўла фойдаланингиз. Ернинг қуриб қотиб қолишига, қатор ораларини ёввойи ўтлар босиб кетишига йўл қўймангиз. Суғоришдан кейин иш органлари тўғри ўрнатилган ва тўла бўлган агрегат билан экинларни парвариш қилингиз, ҳар бир агрегатга ҳимоя шчитлари ўрнатингиз. Ғўза ёппасига ҳосилга кирган даврда бу тадбир тугунча ва кўсакларни сақлаб қолиш учун жуда муҳимдир.

Барча хўжаликларда тракторлар билан бир қаторда [illegible] культиваторларидан ҳам кенг фойдаланиш керак. [illegible] кетмо[illegible]ндан ҳам фойдаланиш лозим. Ёввойи ўтларга қарши [illegible]афқатсиз кураш олиб бориш лозим. Иложи бўлган ҳамма [illegible] воситалар билан ёввойи ўтларни йўқ қилингиз. Ғўза [illegible] ўтлардан қанчалик холи бўлса, ҳосил ҳам шунча мўл бўлади.

Зўр ғайрат билан қилган [illegible] самараларини қишлоқ хўжалик зараркунанда[illegible] қилиб юбораёт[illegible] пахтакорнинг кўнгли ранжийди, унинг ташвишини оширади. Тошкент, Андижон, Фарғона, Сурхондарё ва Сирдарё областларида кўсак қурти, ўргимчаккана ва бошқа хавфли зараркунандалар пахта майдонларини босиб кетган ҳозирги кунларда хотиржам бўлиш асло мумкин эмас.

Авиатор ўртоқлар! Сизларни пахтакорларнинг қанотли ёрдамчилари деб атайдилар. Ёрдамингиз самарали бўлмоғи учун смолётлардан унумли фойдаланингиз, самолётларнинг парвоз қилиш доирасини кенгайтирингиз. Колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари самолётлар хизматини кескин суратда яхшилашлари, улар ҳашаротларни қириб ташлаш тадбирларини самаралироқ ўтказишга эришишлари зарур.

Экинларни зарарли ҳашаротлардан сақлашда, тракторларга ўрнатилган пуркагич-чанглагич асбобларидан ҳали яхши фойдаланилмаётир, сизнинг айбингиз билан бунга йўл қўйилмоқда, механизатор ўртоқлар. «ОУН-4-6» ва «ОУН-4-8» машиналарининг ҳаммасини тезликда ишга солиш, ғўзага зарар етказадиган ҳашаротларни яқин кунлар ичида бутунлай қириб ташлаш— сизнинг бурчингиздир. Машиналарнинг икки сменада ва ҳатто уч сменада ишлашини ташкил этсангиз, бунга эриша оласиз.

Кўп колхоз ва совхозларда мавжуд ранец аппаратлари ишга солинмай турибди. Хўжаликларнинг раҳбарлари, бу аппаратларни ишга солишда сизга нималар халақит бераяпти? ОРПВ типидаги аппаратларнинг беш ярим мингтаси бир кун ичида бир неча минг гектар майдондаги экинларни ҳашаротлардан тозалаб беради-ку. Далаларда рўй берган аҳвол ҳашаротларни қириш техникасининг ҳаммасини дарҳол ишга солишни талаб этади. Колхоз ва совхозларнинг ҳашаротларга қарши кураш олиб борувчи ходимлари, энтомолог-агрономлар! Ўз зиммангизга юкланган вазифаларни сабот-матонат билан бажарингиз, экинларни зараркунандалардан ҳимоя қилишнинг химиявий воситаларидан фойдаланиш технологиясига қаттиқ риоя қилингиз, заҳарли моддаларни оқилона суратда ва тежаб-тергаб сарф қилишни таъминлангиз!

Ғўза чеканкасини ўз вақтида ўтказиш жуда муҳимдир. Бунда шаблонга сира ҳам йўл қўйиш мумкин эмас. Ўсимликларнинг ривожланиш даражасини эътиборга олиб, ҳар бир далага нисбаган табақалаштирилган тарзда иш кўриш зарур. Чеканка қилган вақтда асосий поянинггина учини чилпиб қолмасдан, балки ён шохларини ҳам чилпиш керак. Чеканканинг моҳирлик билан ўтказилиши пахтанинг пишиб етилишини тезлаштиради ва сифатини яхшилайди. Ана шу агротехника усулини энг кўп даражада машиналар ёрдами билан амалга ошириш, барча чеканка мосламаларини ишга солиш ва уларнинг қувватидан тўла фойдаланиш зарур.

Ҳар бир пахтакор шу нарсани яхши билиб олмоғи керакки, чеканка—ғўзани парвариш қилишнинг тугалловчи босқичи бўлмай, балки зарур агротехника усулларининг биридир, холос. Шуни эсда тутиш керакки, қатор ораларини ишлаш билан бирга суғориш ва шарбат суви бериш давом эттирилган тақдирда, чеканка қилиш яхши натижа беради.

Июль ойи каби август ойи ҳам мўл ҳосил тўплашнинг жанговар зарбдор ойи бўлмоғи керак. Раҳбарлари ҳосил пишиб етилганига қадар ғўзани парвариш қилиш зарур эканлигини, қўшни участкаларда пишиб етилган пахтани териш ишлари қизитиб юборилганида ҳам, айрим далаларда ғўза парваришини давом эттириш зарурлигини тушуниб олган хўжаликларгина Ватан олдидаги ўз бурчларини бажарадилар.

Ҳозирги вақтда дала ишларининг юқори сифатли ўтказилишини таъминлаш айниқса муҳимдир. Пахтакор ўртоқлар! Ғўза парвариши соҳасидаги барча агротехника тадбирларини сидқидил билан пухта амалга оширингиз. Колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари, қишлоқ хўжалик мутахассислари, ўртоқлар! Пахта далаларида ишнинг сифатини қаттиқ назорат қилиб турингиз.

Юқори ҳосил етиштириш учун шарт-шароит вужудга келтирилган. Аммо бу гапдан ғўза парваришини тўхтатиб қўйиш мумкин деган маъно асло келиб чиқмайди. Бунинг аксича, барча чопиқ агрегатларини ишга солиш, меҳнатга қобилиятли барча кишиларни ғўза парваришига сафарбар қилиш керак. Ҳамма далага! Ҳар бир пахтакорнинг ўрни — «оқ олтин» тўпланаётган, пишиб етилаётган олдинги маррададир.

Ўзларининг бутун куч-ғайратларини 3 миллион 566 минг тонна пахта етиштириш учун курашдан иборат олижаноб ишга бағишлаган юз мингларча кишиларнинг қаҳрамонона ишларидан ҳеч ким четда қолмаслиги керак. Шу кунларда барча хўжаликларда юксак уюшқоқлик ва меҳнат интизоми ҳар қачонгидан кўра кўпроқ даркордир. Ҳар бир пахтакор кундузи ҳам, кечаси ҳам пахта тўғрисида ўйлаши, унинг тўғрисида ғамхўрлик қилиши керак. Барча колхоз ва совхозларда дангасалар, текинхўрлар, прогулчиларга нисбатан шафқатсиз кураш вазиятини вужудга келтириш лозим.

Пахта етиштириш соҳасидаги ишларнинг якунлари ҳар беш кунликда тўплаб бориладиган, меҳнат зарбдорлари тақдирланадиган, жуда яхши ишловчилар рағбатлантирилаётган ва шу билан бирга заиф участкалар аниқланиб, бу участкалардаги аҳволни тузатиш учун қўшимча куч ва техника воситалари юборилаётган хўжаликларнинг раҳбарлари тўғри иш қилмоқдалар. Бундай тартибни барча колхоз ва совхозларда ўрнатиш керак. Бу эса ўсимликларнинг ривожидаги қолоқликни тезроқ тугатиш, ҳар туп ғўзада мумкин қадар кўпроқ кўсак тўплашни таъминлаш имконини беради.

Юқори ҳосил учун курашнинг муваффақияти кишиларнинг жонбозлик билан қиладиган меҳнатига боғлиқдир. Ҳар бир пахтакорга зўр эътибор ва ғамхўрлик қилиб, унинг унумли ишлаши учун бутун шарт-шароитни яратиб берайлик. Хўжаликларнинг раҳбарлари далада ишлаб турган ҳар бир кишига ўз вақтида тегишли аванс, дон ва ун бериш тўғрисида ғамхўрлик қилишлари лозим.

Дала шийпонларини ғўза парваришида банд бўлган кишиларнинг яхши маданий дам олиш жойларига айлантириш зарур. Дала шийпони — пахтакорнинг иккинчи уйидир. Бу ерда иссиқ овқат уюштирилиши, болалар боғчалари ва яслилари очилиши лозим. Дала шийпонларида меҳнаткашларга медицина хизматини йўлга қўйиш, энг зарур буюмлар билан савдо-сотиқни ташкил этиш керак. Медицина ва савдо ходимлари, ўртоқлар! Шу кунларда тракторни бошқараётган, далаларга ҳаёт суви бераётган, ҳашаротлар ва пахта зараркунандаларининг ҳамласини тинмай даф қилаётган кишилар тўғрисида кўпроқ ғамхўрлик қилингиз.

Ишлаб чиқариш бошқармалари, «Узсельхозтехника» бўлимлари, сув хўжалиги органлари, область тажриба станциялари ва бошқа муассасаларнинг мутахассислари! Доим далада бўлингиз, колхоз ва совхозларнинг раҳбарларига, бригада ва звеноларнинг бошлиқларига амалий ёрдам кўрсатингиз, илғор агротехника талабларининг бажарилишини қаттиқ кузатиб турингиз, яхши маслаҳатларингиз билан пахтакорларга ёрдам берингиз.

Шу кунларда пахтакорлар ўртасида оммавий-сиёсий ишларни бутун чоралар билан кучайтириш талаб этилади. Пропагандист, агитатор ва лектор ўртоқлар, сизнинг қўлингизда ажойиб материаллар — КПСС Марказий Комитети июнь Пленумининг тарихий ҳужжатлари бор. Сизлар ўз ишингизда бу материаллардан кенгроқ фойдаланингиз Дала шийпонларида, ҳосилнинг тақдири ҳал этилаётган дала меҳнаткашлари ўртасида муайян бир мақсадни кўзда тутиб, комил ишонч билан айтадиган гапларингиз жаранглаб эшитилсин. Ҳар бир суҳбат, ҳар бир лекция пахтакорларнинг қалбига янги куч, янги ғайрат бағишласин.

Коммунистлар ва комсомоллар! Мусобақадошларнинг биринчи сафларида бўлингиз ва шахсан намуна кўрсатиб, пахтакорларни ишлаб чиқариш топшириқларини кун сайин тўла ва ошириб бажаришга даъват этингиз!

Ишлаб чиқариш бошқармалари партия комитетларининг ходимлари! Сизнинг ўрнингиз омма ўртасидадир. Ҳосил тўплаш кўнгилдагидек бўлмаган хўжаликларга, бўлим ва бригадаларга кўпроқ эътибор берингиз. Пахтакорларнинг мусобақасига конкрет раҳбарлик қилишда, бу мусобақани чинакам оммавий мусобақага айлантиришда колхоз ва совхозларнинг партия ташкилотларига ёрдам берингиз. Ишлаб чиқаришдаги энг яхши кишиларни аниқлангиз, мўл ҳосил етиштириш учун курашнинг ҳамма қатнашчиларини уларга тенглаштириш чораларини кўрингиз!

Ҳозир оталиқ ишини янада юксак даражага кўтариш керак. Илғор хўжаликлар ва бригадаларнинг раҳбарлари, ўз оталиғингизда бўлган хўжаликларни эсдан чиқармангиз, илғор тажрибангизни бу хўжаликларнинг далаларида жорий қилингиз. Саноат корхоналарининг вакиллари ўз оталиқларидаги колхоз ва совхозларнинг далаларига тез-тез келиб турсинлар. Улар шу кунларда ишни ташкил этишда, меҳнат интизомини йўлга қўйишда пахтакорларга жуда катта ёрдам кўрсата оладилар. Шаҳар меҳнаткашлари далаларда кечиктириб бўлмайдиган тадбирларни амалга ошириш учун зарур ишчи кучларни ажратиб берсинлар. Ҳар биримиз пахтакор бўлишимиз керак! Пахта учун ҳаммамиз жавобгар бўлишимиз керак.

Август ойида ҳосил учун жонбозлик билан курашни давом эттириб, терим мавсумига тайёргарликни ҳам кенг авж олдириш лозим. Ҳозирги вақтда механизаторлар ва ремонт ишчиларининг бутун кучи пахта териш машиналарини, кўрак чувиш машиналарини тезликда тахт қилиб қўйишга қаратилиши лозим. Иш суръатлари ва сифатини кескин суратда ошириш зарур. Пахтачиликдаги техника тараққиёти бу йил ҳосил учун курашнинг охирги босқичида янада юксак даражага кўтарилиши лозим. Ишни шундай ташкил қилмоқ керакки, ҳар бир териш агрегати мавсум нормасини бажарсин, ҳар бир машина икки сменада ишлатилсин. Шу сабабли, ҳозирги вақтда механик-ҳайдовчиларни ҳар томонлама тайёрлашни уюштириш жуда муҳимдир. Терим мавсумида барча хўжаликлар раҳбарларининг эътибори пахтани қоп-қанорсиз ташишни бутун чоралар билан кўпайтиришга қаратилиши лозим.

Азиз ўртоқлар!

Бутун мамлакат бизнинг ишимизни кузатиб турибди. Ўзбекистон пахтакорлари юртимиз олдидаги ўз ватанпарварлик бурчларини шараф билан бажаришларига совет кишилари аминдирлар. Ғўза парваришини бир минут ҳам бўшаштирмангиз. Ҳар бир далага зўр эътибор берилсин. Ғўзанинг ҳар бир тупи меҳр-муҳаббат билан парвариш қилинсин!

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, республика Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети шу нарсага чуқур аминдирларки, етти йилликнинг бешинчи йили ҳар бир колхоз ва совхозда, ҳар бир бўлим ва ҳар бир бригадада мўл ҳосил етиштириш йили бўлади. Шубҳа йўқки, Ўзбекистон пахтакорлари коммунистик қурилиш ишига ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшадилар, Ватанимизга 3 миллион 566 минг тонна «оқ олтин» етказиб берадилар.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ

Ўртоқ Н. С. Хрушчев Манолис Глезосни қабул қилди

29 июлда КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари, ССР Иттифоқи Министрлар Советининг Раиси ўртоқ Н. С. Хрушчев Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турган атоқли жамоат арбоби, Греция миллий қаҳрамони, «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» Халқаро Ленин мукофоти лауреати Манолис Глезосни қабул қилди.

Ўртоқ Н. С Хрушчев билан Манолис Глезос ўртасида суҳбат бўлди. Суҳбат ғоят самимий, дўстона вазиятда ўтди.

Ўртоқ Н. С. Хрушчев Манолис Глезосни унга «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» Халқаро Ленин мукофоти берилганлиги билан қизғин қутлади.

Манолис Глезос Греция ватанпарварлари билан қардошларча бирдамликлари учун Совет Иттифоқи халқларига ва шахсан Н. С. Хрушчевга чин қалбдан ташаккур изҳор қилди. Суҳбат вақтида Манолис Глезос Совет Иттифоқи бутун дунёда тинчлик учун, термоядро урушининг олдини олиш учун курашда ҳал қилувчи фактор эканлигини таъкидлади ҳамда ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг тинчлик учун, барча меҳнаткашларнинг бахт-саодати учун курашдаги жуда катта ролини кўрсатиб ўтди.

Суҳбатда КПСС Марказий Комитетининг секретари Б. Н. Пономарев қатнашди.

Манолис Глезос шарафига

Москвада меҳмон бўлиб турган атоқли жамоат арбоби, Грециянинг миллий қаҳрамони, «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» Халқаро Ленин мукофоти лауреати Манолис Глезос шарафига 29 июлда Кремлда зиёфат берилди.

Зиёфатда Л. И. Брежнев, Н. С. Хрушчев, Ю. В. Андропов, Б. Н. Пономарев, Д. Ф. Устинов ўртоқлар ҳозир бўлдилар.

Зиёфат дўстона ва самимий вазиятда ўтди.

ЮГОСЛАВИЯ РАҲБАР ХОДИМЛАРИ БИЛАН УЧРАШУВ

КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, Марказий Комитет секретари Л. И. Брежнев ва КПСС Марказий Комитетининг секретари Ю. В. Андропов 29 июлда Совет Иттифоқида дам олиб турган Югославия Коммунистлар союзи Марказий Комитети Ижроия комитетининг аъзолари В. Влахович ва Д. Пуцарни, шунингдек Югославия Коммунистлар союзи Марказий Комитетининг аъзолари В. Зекович ва С. Стефановични қабул қилдилар ва улар билан суҳбатлашдилар. Суҳбат дўстона вазиятда ўтди.

СССР ДЕЛЕГАЦИЯСИ ЖАЗОИРГА КЕЛДИ

ЖАЗОИР, 30 июль. (ТАСС). КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ш. Р. Рашидов бошчилигидаги совет иқтисодий делегацияси кеча Жазоирга келди.

СТАВРОПОЛЬ ЎЛКАСИ ВАТАНИМИЗГА 170 МИЛЛИОН ПУД ДОН БЕРАДИ!

СТАВРОПОЛЬ ЎЛКАСИ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ХОДИМЛАРИНИНГ 1963 ЙИЛДА ДОН ТАЙЁРЛАШНИ КЎПАЙТИРИШ ЮЗАСИДАН ОЛГАН МАЖБУРИЯТЛАРИ

□ □ □

Ставрополь ўлкасининг колхозчилари, совхоз ишчилари, қишлоқ хўжалик мутахассислари, барча ходимлари партия XXII съезди ва КПСС Марказий Комитети Пленумларининг тарихий қарорларини бажара бориб, коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтириш йўлидаги умумхалқ ишига ўз ҳиссаларини қўшишга интилмоқдалар.

Партия комитетлари, колхоз-совхоз ишлаб чиқариш бошқармалари қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари ўртасидаги бутун ташкилий ва сиёсий ишларни ички резервларни қидириб топиш ва улардан фойдаланиш, дон ҳамда бошқа маҳсулотларни етиштиришни кўпайтиришга қаратиб уюштирмоқдалар. Ўлкадаги колхоз ва совхозларда ердан фойдаланиш яхшиланди, кам маҳсулот берадиган кўп йиллик ва бир йиллик ўт майдонлари қисқартирилди, экин майдонларининг рационалроқ структураси жорий қилинди. 1963 йилда дон ва дон-дуккакли экинлар майдони ўтган йилдагига нисбатан 396 минг гектар кўпайтирилди. Нўхат майдонлари 1962 йилдаги 13 минг гектар ўрнига 75 минг гектаргача етказилди, юқори ҳосилли буғдой сорти «безостая-1» экилган майдонлар анча кенгайтирилди. Бир миллион гектар майдонга буғдойнинг ана шу нави экилди.

Ўлкадаги колхоз ва совхозлар ғаллакорларнинг фидокорона меҳнати, фан ютуқлари ва илғор тажрибаларни кенг қўлланиш натижасида яхши ҳосил етиштирдилар. Бир гектар ердан ўрта ҳисобда 100 пуддан бошоқли дон ва дон-дуккакли экинлари янчиб олинди.

Кўп хўжаликларнинг меҳнаткашлари мўл ҳосил йиғиштириб олмоқдалар. Красногвардейск ишлаб чиқариш бошқармасидаги колхоз ва совхозларда ҳар гектар ердан 23,6 центнер, Изобильное ва Шпаковский ишлаб чиқариш бошқармаларида 19,9 центнер, Ипатовский ишлаб чиқариш бошқармасидаги колхоз ва совхозларда 19,3 центнердан дон ва дуккакли дон экинлари ҳосили олинди. Красногвардейск ишлаб чиқариш бошқармасидаги «Дружба» колхозида ҳар гектар ердан ўрта ҳисобда 31,6 центнер, «Темижбекский» совхозида 29,6 центнер дон ҳосили йиғиштириб олинди.

Ўлкадаги ишлаб чиқариш бошқармаларининг партия комитетлари, колхоз ва совхозларнинг партия ташкилотлари КПСС Марказий Комитети июнь Пленумининг қарорларига амал қилиб, қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари ўртасида идеология ишини кучайтирдилар, уларнинг меҳнат ғайрати ва сиёсий активлигини оширмоқдалар, уларни ҳосил ўрим-йиғимини муваффақиятли тугаллашга ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш ва давлатга топшириш юзасидан олинган социалистик мажбуриятларни бажаришга сафарбар қилмоқдалар.

Ставрополь ўлкасининг колхозчилари ва совхоз ишчилари ҳосил ўрим-йиғими ва ғалла тайёрлашда оммавий меҳнат қаҳрамонлиги намуналарини кўрсатмоқдалар. «Темижбекский» совхозининг коллективи қаҳрамонона меҳнат қилди. Совхоз коллективи 28 иш соатида 11.395 гектар майдондаги буғдойни ўриб олди ва 80 иш соатида бутун буғдойни йиғиштириб, янчиб олди. Совхоз 25 июлгача давлатга 2 миллион пуд дон топширди, жами 2 миллион 320 минг пуд дон топширилади. Бу — 1962 йилдагидан ярим миллион пуд ортиқдир.

Ҳосилни темижбекчасига ўриб йиғиб олишнинг прогрессив методи ўлкадаги кўп хўжаликларда кенг қўлланилмоқда. «Кевсалинский» совхози механизаторларининг 11873 гектар майдондаги ғаллани йиғиштириб олишлари учун 70 соат вақт талаб этилди. Улар ғарам-ғарам қилиб қўйилган буғдойларни қисқа вақт ичида янчиб бўлдилар ва элеваторларга бир миллион пуд дон юбордилар. Красногвардейск ишлаб чиқариш бошқармасидаги «Расшеватский» совхози, Карл Маркс номли колхоз коллективлари, «Софиевский», «Каменобродский», «Туркменский», «Птичий» совхозлари ва бошқа совхозларнинг коллективлари ҳосил ўрим-йиғими ҳамда ғалла тайёрлашда юксак кўрсаткичларга эришдилар.

Кўп механизаторлар, шоферлар, ғаллани қабул қилиб оладиган пунктларнинг ходимлари фидокорона меҳнат намуналарини кўрсатмоқдалар. «Софиевский» совхозининг механизатори Иван Карпович Некряч «ЖВН-10» маркали жатка билан бир кун ичида 154 гектар майдондаги ғаллани ўриб олди. «Темижбекский» совхозининг комбайнчиси ёш коммунист Николай Рожков ҳар куни 30 гектар ва бундан ҳам кўпроқ майдондаги ғарамларни йиғиштириб олди. Красногвардейск ишлаб чиқариш бошқармасидаги Карл Маркс номли колхоз механизатори Сергей Васильевич Сухаров ҳар куни 42 гектар майдондаги ғаллани йиғиштириб янчиб олди. Ўлка қишлоқ хўжалик ходимлари ўртасида коммунистик меҳнат йўлидаги ҳаракат тобора кенг авж олмоқда.

Ўлка қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари Краснодар ўлкаси колхоз ва совхозларининг давлатга дон сотишни кўпайтириш юзасидан олган социалистик мажбуриятлари тўғрисида КПСС Марказий Комитетининг чиқарган қарорини қизғин маъқуллаб кутиб олдилар. Ставрополь ўлкаси қишлоқ хўжалик ходимлари Кубань ғаллакорларининг ватанпарварлик ташаббусини қўллаб-қувватлаб, илгари олинган мажбуриятларни қайта кўриб чиқдилар ва давлатга камида 170 миллион пуд ғалла ёки планда кўзда тутилганидан 43 миллион пуд кўп ғалла сотишга қарор бердилар.

Бизнинг ўлкамизда Левокумский ишлаб чиқариш бошқармаси меҳнаткашлари давлатга дон сотишни кўпайтириш ташаббускорлари бўлиб майдонга чиқдилар. Улар давлатга 10,2 миллион пуд, ёки планда кўрсатилганидан қарийб икки баравар кўпроқ ғалла сотишга қарор бердилар. Прикумский ишлаб чиқариш бошқармасидаги хўжаликлар давлатга камида 15,9 миллион пуд, Красногвардейск ишлаб чиқариш бошқармасидаги хўжаликлар 15,4 миллион пуд, Ипаковский бошқармасидаги хўжаликлар 14,3 миллион пуд, Петровский бошқармасидаги хўжаликлар 12,4 миллион пуд, Благодарненский бошқармасидаги хўжаликлар 12,1 миллион пуд, Апанасенко бошқармасидаги хўжаликлар 11,3 миллион пуд, Александровский бошқармасидаги хўжаликлар 10,4 миллион пуд, Георгиевский бошқармасидаги хўжаликлар 10,1 миллион пуд, Советский бошқармасидаги хўжаликлар 9,9 миллион пуд, Изобильное бошқармасидаги хўжаликлар 9,8 миллион пуд, Шпаковский бошқармасидаги хўжаликлар 9,1 миллион пуд, Курск бошқармасидаги хўжаликлар 8,7 миллион пуд, Кочубей бошқармасидаги хўжаликлар 7,6 миллион пуд, Минеральные води бошқармасидаги хўжаликлар 6,7 миллион пуд, Карачай-Черкесс автоном областидаги хўжаликлар 6,1 миллион пуд ғалла сотадилар.

Ўлкадаги колхоз ва совхозлар бу йил Ватанга 1953 йилдагига нисбатан 3,7 баравар кўпроқ ғалла берадилар. 1953 йилда 45,4 миллион пуд, 1957 йилда 67,1 миллион пуд, 1962 йилда 127,7 миллион пуд дон тайёрланган бўлса, 1963 йилда колхоз ва совхозлар камида 170 миллион пуд дон сотадилар.

Ўлкадаги колхоз ва совхозлар давлатга дон сотиш юзасидан юксак мажбуриятлар олиб, ўзларини юқори сифатли, яхши навли уруғлар билан тўла таъминлайдилар, колхозчиларнинг меҳнат кунларига зарур миқдорда ғалла берадилар. Никита Сергеевич Хрушчевнинг ғалла учун қандай кураш олиб борилса, ем-хашак тайёрлаш учун ҳам шундай кураш олиб бориш керак, деган гапларини яхши эсда тутиб, ҳар бир колхоз ва ҳар бир совхозда бу йил жамоат чорвачилиги учун зарур миқдорда ем-хашак жамғариш чораларини кўрмоқдамиз.

Ставрополь ўлкасининг деҳқонлари келгуси йилнинг ҳосили тўғрисида ҳам ғамхўрлик қилмоқдалар.

Давлатга кўпроқ ғалла сотиш юзасидан олинган мажбуриятлар Ставрополь ўлкаси меҳнаткашлари зиммасига катта масъулият юклаётганлигини ҳар биримиз жуда яхши биламиз.

КПСС ленинчи Марказий Комитетини, Совет ҳукуматини, шахсан Никита Сергеевич Хрушчевни ишонтириб айтамизки, биз давлатга камида 170 миллион пуд ғалла сотиш юзасидан олган мажбуриятларимизни шараф билан бажарамиз.

Бу мажбуриятлар Ставрополь ўлкаси қишлоқ хўжалик ходимларининг кенгашида муҳокама қилиниб, қабул этилган.

ВИСТАВКА ҚАТНАШЧИЛАРИГА МУКОФОТЛАР

2-УН КОМБИНАТИ ВА «ВРЕВСКИЙ» СОВХОЗИ ИШЧИЛАРИГА МЕДАЛЛАР

СССР халқ хўжалиги ютуқлари Виставкасининг Совет комитети 1962 йилда виставкада қатнашиб катта муваффақиятларга эришганликлари учун областимиздан бир неча кишини медаллар ва пул билан мукофотлади.

Виставка Совет комитетининг қарори билан Тошкентдаги 2-ун комбинати коллективи 1962 йилда ун ва крупа намуналари Бутуниттифоқ кўригида яхши натижаларни қўлга киритгани ҳамда маҳсулот сифатини яхшилаш ва меҳнат унумдорлигини оширишда юқори техник-иқтисодий кўрсаткичларга эришгани учун иккинчи даражали диплом билан мукофотланди ва виставка қатнашчиси қилиб тасдиқланди.

Бу корхона коллективи илғор технология ва янги техникани дадил жорий қилиш туфайли маҳсулот ишлаб чиқариш йиллик планини 111,4 процент адо этиб, меҳнат унумдорлигини пландагидан 13,3 процент оширган.

Комбинат ходимларидан 6 киши механизмлардан унумли фойдаланиш йўлларини топганлиги ва юқори натижаларни қўлга киритганлиги учун Виставка медаллари ҳамда пул мукофотларига сазовор бўлди. Бош ун тортувчи И. П. Паньковга олтин медаль беришга қарор қилинди. Иван Павлович Паньков янги технология схемасини ишлаб чиқиб, уни ўзи жорий қилган. Шу туфайли ун тегирмонининг бир суткалик иш унуми 365 тонна ўрнига 395 тоннага етган. Шунингдек, бу новатор 7 та рационализаторлик таклифи киритиб, ишлаб чиқаришнинг кемтик жойларини йўқотишга катта улуш қўшди. Унинг мана шу таклифлари эвазига давлатнинг қарийб 20 минг сўмлик маблағини тежаб қолиш имкони туғилди.

Асбоб-ускуналардан фойдаланишнинг қулай усулини қўллаганликлари ҳамда ишлаб чиқаришга янги техника ва илғор технологияни изчил жорий қилиб, меҳнат унумдорлигини оширганликлари учун комбинат директори А. Малиновский, ун тортувчи А. Сайфуддиновлар кумуш медаль билан, Б. Қосимов, О. Гершензон, М. Сандовлар бронза медаллари билан тақдирландилар.

Виставка Совет комитети мева етиштиришда юқори кўрсаткичларни қўлга киритганлиги ва виставкада ташкил этилган мевалар кўригида яхши баҳо олганлиги учун областимизнинг «Вревский» боғдорчилик-виночилик совхози боғбонларидан 5 кишини бронза медаллари ва пул билан мукофотлади. Виставка мукофотига сувчи С. Исматов, бўлим бошқарувчиси Ғ. Мусамуҳамедов, бригада бошлиғи М. Мордвинова, ишчилардан Э. Набиева, И. Содиқовлар сазовор бўлишди.

ЕТТИ ЙИЛЛИКНИНГ ЗАФАРЛИ ОДИМИ

Тошкент область ва Тошкент шаҳар халқ хўжалигини 1963 йил биринчи ярмида ривожлантириш давлат планининг бажарилиши якунлари тўғрисида

Тошкент область ва Тошкент шаҳар меҳнаткашлари КПСС XXII съезди ҳамда партиямиз Марказий Комитети Пленумлари қарорларини амалга ошириш учун кураша бориб, 1963 йилнинг биринчи ярмида экономикани ривожлантириш, моддий ва маданий турмуш даражасини оширишда янги ютуқларга эришдилар.

Халқ хўжалиги айрим тармоқларининг ривожланиши қуйидагича бўлди:

I. САНОАТ

Область бўйича ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш ярим йиллик плани (Тошкент шаҳрини ҳам қўшганда) **104 процент бажарилди. Шу жумладан, саноат зонасидаги корхоналар бўйича 104, қишлоқ хўжалик зонаси корхоналари бўйича 107 ҳамда Тошкент шаҳар саноати бўйича 103 процент адо этилди.**

Саноат ишлаб чиқариш ҳажми ўтган йилнинг шу давридагига қараганда 7 процент кўпайди.

Ялпи маҳсулот тайёрлаш планининг бажарилиши ҳамда ўтган йилнинг биринчи ярмидагига нисбатан ўсиши қуйидагича бўлди:

	1963 йилнинг биринчи ярмида планнинг бажарилиши.	1963 йилнинг биринчи ярмида 1962 йилнинг биринчи ярмидагига нисбатан
	(процент ҳисобида)	
Ўрта Осиё халқ хўжалиги кенгашига қарашли корхоналар бўйича	103	105
Маҳаллий Советларга қарашли корхоналар бўйича	106	110
Шу жумладан, Тошкент шаҳар ижроия комитети маиший хизмат кўрсатиш бошқармаси бўйича	103	109
Саноат область ижроия комитети маиший хизмат кўрсатиш бошқармаси бўйича	114	149
Қишлоқ область ижроия комитети маиший хизмат кўрсатиш бошқармаси бўйича	115	79
Республика министрликлари ва ведомстволари корхоналари бўйича	106	116
Иттифоқ министрликлари ва ведомстволари корхоналари бўйича	104	114

Областнинг барча шаҳар ва районлари ярим йиллик ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш планини ошириб бажардилар.

Саноат маҳсулотининг асосий турларини ишлаб чиқариш қуйидагича бўлди:

	1963 йилнинг биринчи ярмида ишлаб чиқарилган	1963 йилнинг биринчи ярмида 1962 йилнинг биринчи ярмидагига нисбатан (процент ҳисобида)
Кўмир — минг тонна	2275	97
Электр қуввати — миллион киловатт-соат	2729	105
Экскаваторлар — дона	459	114
Кўприк кранлари — дона	387	94
Трактор сеялкалари — дона	3863	113
Тракторлар-дона	4841	118
Трактор культиваторлари — дона	7574	96
Пахта териш машиналари — дона	3162	108
Кўрак чувийдиган машиналар — дона	1254	108
Трактор прицеплари — дона	10363	124
Компрессорлар — дона	656	117
Трансформаторлар — минг киловатт ампер	398	127
Химия асбоб-ускуналари — минг сўмлик	5837	121
Бронекабель — километр	5613	145
Бинокорлик ғишти — миллион дона	292	103
Цемент — минг тонна	642	154
Юмшоқ ёпилғи материаллари — минг квадрат метр	4558	108
Йиғма темир-бетон конструкциялари ва деталлари — минг кубометр	354	122
Асбоцемент шифери — минг шартли плита	15038	101
Асбоцемент трубалари — шартли километр	653	90
Дераза ойнаси — минг квадрат метр	1199	85
Қоғоз — тонна	5403	116
Пахта толаси — тонна	60387	89

	1963 йилнинг биринчи ярмида ишлаб чиқарилган	1963 йилнинг биринчи ярмида 1962 йилнинг биринчи ярмидагига нисбатан (процент ҳисобида)
Газ плиталари — дона	21443	95
Рўзғор холодильниклари — дона	7430	135
Ип газламалар — минг квадрат метр	83855	101
Пайпоқ буюмлари — минг жуфт	494	102
Устки трикотаж — минг дона	1025	106
Ички трикотаж — минг дона	4501	123
Чарм пойафзал — минг жуфт	4737	102
Юмшоқ чарм буюмлари — минг квадрат дециметр	15757	89
Қаттиқ чарм буюмлари — тонна	1354	101
Мебель — минг сўмлик	6322	119
Ўсимлик мойи — тонна	17391	97
Ёғи олинмаган сут маҳсулотлари — тонна	27309	117
Мол ёғи — тонна	109	72
Гўшт (давлат ресурсларидан, биринчи категорияли гўшт маҳсулотлари ҳам киради) — тонна	14556	123
Колбаса маҳсулотлари — тонна	6475	104
Нон ва нон маҳсулотлари — тонна	93806	106
Кондитер маҳсулотлари — тонна	10290	113
Узум виноси — минг декалитр	675	106
Папирос ва сигареталар — миллион дона	2209	111
Совун — тонна	6844	125

Ярим йиллик пландан ташқари 43 минг тонна кўмир қазиб чиқарилди, 24 миллион киловатт-соат электр қуввати ҳосил қилинди, 141 дона трактор, 42 та пахта териш машинаси, 363 та трактор прицепи, 57 минг сўмлик химия асбоб-ускуналари, 23 минг кубометр йиғма темир-бетон конструкциялари ва деталлари ишлаб чиқарилди.

Олти ойлик планга қўшимча 4443 газ плитаси, 1724 минг квадрат метр ип-газлама, 67 минг дона устки трикотаж, 171 минг дона ички трикотаж, 48 минг жуфт чарм пойафзал, 475 тонна ўсимлик мойи, 1081 тонна гўшт, 3377 тонна нон ва нон маҳсулотлари тайёрланди.

Биринчи ярим йилликда область бўйича меҳнат унумдорлиги плани 103 процент бажарилди. Шу жумладан, саноат зонаси бўйича 102, қишлоқ хўжалик зонаси бўйича 104 ва Тошкент шаҳри бўйича 103 процент адо этилди. Меҳнат унумдорлиги ўтган йилнинг шу давридагига қараганда икки процент ошди. Товар маҳсулоти тан нархини камайтириш бўйича беш ойлик план ортиғи билан бажарилди. Шу ҳисобдан 6 миллион сўмга яқин маблағ иқтисод қилинди.

Саноат корхоналари ишлаб чиқаришни комплекс механизациялаш ва автоматлаштириш, илғор технологияни жорий қилиш, мавжуд асбоб-ускуналарни модернизациялаш ҳамда ишлаб чиқаришдан эскириб қолган конструкцияларни олиб ташлаш бўйича ишларни давом эттирдилар.

Область рационализаторлари 20 мингта таклиф киритдилар, уларнинг ярмидан кўпроғи ишлаб чиқаришга жорий қилинди. Шулар ҳисобига бир йилда 8 миллион сўмлик маблағни тежаб қолиш имкони туғилди.

Шу билан бир қаторда область ва Тошкент шаҳар саноати ишида айрим камчиликлар ҳам содир бўлди. Бир қатор корхоналар ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш ярим йиллик планини бажармадилар. Улар орасида Оҳангарон цемент заводи, Олмалиқ мебель фабрикаси, Чирчиқ ойна заводи, Тошкентнинг 4-тикувчилик фабрикаси, гўшт комбинати, «Ташхладокомбинат» ва бошқа корхоналар бор.

Айрим корхоналар меҳнат унумдорлигини ошириш бўйича белгиланган ярим йиллик планни бажармадилар.

* * *

Биринчи ярим йилликда автомобиль транспортида пассажирларни ташиш плани 100 процент бажарилди, юк ташиш плани 107 процент адо этилди.

Шаҳар ва аҳоли яшайдиган пунктларни радиолаштириш ҳамда алоқа воситалари ўтказиш давом этди. Ярим йил мобайнида жуда кўп алоқа бўлимлари очилди, телевизор ав радиоприёмниклар сотиш миқдори ошди.

II. ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК

КПСС Марказий Комитетининг ноябрь ва июнь Пленумлари қарорларидан илҳомланган Тошкент областининг қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари давлат планлари ва социалистик мажбуриятларни сўзсиз бажариш учун далаларда фидокорона ишладилар. **Колхоз ва совхозлар йиллик экиш планини 102 процент адо этдилар. Баҳорги экиш плани 105,8 процент бажарилди. 1962 йилдагига қараганда 14,8 минг гектар дон, 2,9 минг гектар дони олинадиган маккажўхори, 5,3 минг гектар нўхат кўп экилди.**

Бу йил область пахтакорлари юз берган об-ҳаво қийинчиликларини енгиб, чигит экиш планини орттириб бажардилар. Ҳозир бутун куч ва қувватларини сарф қилиб, гектар ҳисобига ҳосилдорликни ошириш учун астойдил курашмоқдалар.

Пахта далаларида ҳозир энг масъулиятли давр бошланди. Ҳар бир бригадада ғўзани парвариш қилиш, ҳосил нишоналарини сақлаб қолиш ва қўшимча кўсак тўплаш учун кураш бормоқда.

Барча колхоз ва совхозларда ғўзалар уч марта ва ундан ортиқ культивациядан чиқарилди. Механизация ёрдамида узунасига ва кўндалангига икки марта ишлов берилди.

Пешқадам хўжаликлар барча агротехник тадбирларнинг муваффа[қиятли] … моқдалар.

Бироқ кўпгина колхоз ва совхозларда ғўзалар ўсишдан орқада қолаётган, зараркунандалар қириб ташланмаган участкалар ҳам бор. Суғориш устидан ёмон назорат олиб борилаётганлиги учун айрим хўжаликларда ғўзалар чанқаб қолаётир, натижада культивация муддатлари кечикмоқда.

Донгдор новаторлар Турсуной Охунова ва Валентин Тюпколарнинг илғор тажрибаларига таянган звено ва бригадалар комплекс механизация ёрдамида юқори ҳосил етиштириш учун фидокорона курашмоқдалар. Улар майдонларни машина теримига тахт қилиб қўяётирлар. Лекин айтиб ўтиш керакки, ишлаб чиқариш бошқармалари ва «Узсельхозтехника»нинг район бўлимлари ҳанузгача қадар пахта териш машиналари ва механик-ҳайдовчиларни тайёрлаш иши билан етарли шуғулланмаётирлар.

Юқори Чирчиқ бошқармасидаги «Политотдел» колхозининг маккажўхорикорлик бригадаси бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Любовь Лидан ўрнак олган кўпгина бригада бошлиқлари маккажўхори кўкпоясидан юқори ҳосил олиш учун социалистик мусобақага қўшилдилар.

Колхоз ва совхозларнинг далаларида экиш, озиқлантириш, суғориш ва культивация қилиш ишлари яхши ўтказилганлиги туфайли маккажўхоридан юқори ҳосил кутилмоқда. Айрим хўжаликларда маккажўхорини ўриш ва силос бостиришга киришилди.

Дағал ем-хашак тайёрлаш ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан юқори суръатда олиб борилмоқда. Шу йилнинг 1 июлига қадар ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 31 минг тонна кўп дағал ем-хашак тайёрланди.

Область колхоз ва совхозларида моллар туёғини кўпайтириш плани йирик шохли қорамоллар бўйича — 99,7, сигирлар — 91, қўйлар — 110, чўчқалар — 99, отлар — 104, эчкилар бўйича 165 процент бажарилди.

Йирик шохли қорамоллар сони ўтган йилнинг биринчи ярмидагига нисбатан 2886 бош ёки 2,7 процент кўпайди, 3,6 процент кўп гўшт тайёрланди.

Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари харид қилиш ярим йиллик давлат плани гўшт бўйича — 107, сут — 86, тухум — 102, жун — 117 процент адо этилди.

Илғор хўжаликлар чорвачиликни ривожлантиришда юксак кўрсаткичларга эришдилар. Янгийўл бошқармасига қарашли «Ленинизм» колхози биринчи кварталдаёқ давлатга гўшт сотиш йиллик планини бажарди. Шунингдек, Калинин ишлаб чиқариш бошқармасидаги С. Раҳимов номли колхоз ҳам давлатга гўшт сотиш йиллик планини адо этди.

Давлатга ўтган йилнинг биринчи ярим йилидагига нисбатан 2532 тонна гўшт, 1669 минг дона тухум, 175 центнер жун, 1037 тонна мева, 3422 тонна сабзавот ва 1839 тонна картошка кўп сотилди.

Йиллик пилла тайёрлаш плани муддатидан илгари бажарилди. Область колхоз ва совхозлари давлатга 12 минг 888 центнер энг қимматли хомашё сотдилар. Бу планга нисбатан 116 процентни ташкил этади. Кўпгина колхоз ва совхозлар ўз мажбуриятларини ортиғи билан адо этдилар.

III. КАПИТАЛ ҚУРИЛИШ

… **йилнинг шу даврида капитал 15 процент ошди.** Жумладан қурилиш-монтаж ишлари бўйича 15 процент, турар-жой қурилиши бўйича 22 процент кўпайди.

1963 йилнинг биринчи ярмида 1962 йилнинг биринчи ярмидагига қараганда 11 минг 794 квадрат метр кўп турар-жой фойдаланишга топширилди.

Умуман область бўйича капитал маблағларни ўзлаштириш ярим йиллик плани 89 процент бажарилди. Шу жумладан, саноат зонаси бўйича 89,3, қишлоқ хўжалик зонаси бўйича 85, Тошкент шаҳри бўйича 85 процент адо этилди.

Янги ишлаб чиқариш қувватлари ишга туширилди, айрим корхоналарнинг қувватлари оширилди. **Оҳангарон ГРЭСида юз минг киловатт қувватга эга бўлган турбогенератор, Оҳангарон ва Чирчиқда бир вақтнинг ўзида 1100 тонна маҳсулот сақлайдиган холодильниклар ишга туширилди. «Узбекхиммаш» заводида 300 минг сўмлик химия асбоб-ускуналари тайёрлайдиган янги ишлаб чиқариш қуввати, Олмалиқ шифер заводида 80 минг кубометр маҳсулот тайёрлаш қувватига эга минерал момиқ цехи ишга туширилди.**

Биринчи ярим йилликда Оҳангарон шаҳридаги 10-ғишт заводлари бошқармасида 18 миллион дона ғишт ишлаб чиқарадиган, Чирчиқ бинокорлик деталлари ва конструкциялари комбинатида 19 минг кубометр ҳажмда маҳсулот берадиган МЦО—2 установкали темир-бетон буюмлари цехи ва бошқа қувватлар ишга туширилди.

1963 йилда Тошкент, Олмалиқ, Чирчиқ, Янгийўл, Бекобод шаҳарларини газлаштириш давом эт… **Ярим йил мобайнида 211…**

Асосий фондлар… га топшириш бўйича ярим йил… план орттириб бажарилди.

Турар-жойлар қуриш кенг … ламда олиб борилди. Турар-жойл… қуришда капитал маблағларни ў… лаштириш плани 102 процент, ш… жумладан, саноат зонасида 103 қишлоқ хўжалик зонасида 83 ва Тошкент шаҳари бўйича 100 процент адо этилди.

Биринчи ярим йиллик мобайнида жами 163 минг квадрат метр турар-жой, шу жумладан саноат зонасида 156 минг, қишлоқ хўжалик зонасида 7 минг ва Тошкент шаҳарида 103 минг квадрат метр ҳажмда турар-жой қурилиб фойдаланишга топширилди.

Давлат капитал маблағлари ва бошқа манбаълар ҳисобига кенг кўламда умумий таълим мактаблари, касалхоналар, поликлиникалар ва мактабгача ёшдаги болалар муассасалари қурилди.

Қурилишда индустриал мет… кенг қўлланмоқда. Завод ша… да тайёрланган конструк… таллардан фойдаланиш ў… нолар қурилишида тай… ни йиғиш кўпайди, қу… рини механизациял… ошди.

Шу билан биргал… ишларини ташкил … камчиликлар мав… шиналари ва мех… ла фойдаланилм… айрим қурилишла… талаб қиладига… гина қисми қў… Моддий ресурс… лари энг муҳим … ли даражада тў…

IV. ТОВАР ОБОРОТИ

Давлат ва кооператив савдосида товар обороти чакана ҳажми 1962 йилнинг биринчи ярмидагига қараганда 23,2 миллион сўмлик ёки 5,4 процент кўпайди.

1963 йилнинг биринчи ярмида чакана товар обороти плани 98,4 процент, шу жумладан, Тошкент шаҳари бўйича 97, область бўйича 100,6 процент бажарилди. Умумий овқатланиш корхоналари бўйича план 101 п… ладан Тошкент шаҳарида … ластда 99 процент бажар…

Чакана товар обороти … саноат зонасида 98 процент, … жумладан умумий овқатланиш б… йича 102 процент; қишлоқ зона… сида 99,9 процент, шу жумладан умумий овқатланиш бўйича 96,7 процент адо этилди.

V. МАДАНИЯТ

Областда маданий қурилиш соҳасида ҳам сезиларли ютуқлар қўлга киритилди. 1962—63 ўқув йилида умумий таълим мактабларидаги ўқувчилар сони 460974 кишини ташкил этди. Бу ўтган йилдагидан 44240 киши кўпдир. Ишчи ва қишлоқ ёшлари, шунингдек катталар мактабларидаги ўқувчилар сони 3951 кишига ортди.

Бу йил ўрта умумий таълим мактабларини 12104 киши битириб чиқди ва етуклик аттестати олди. Шу жумладан ишчи ва қишлоқ ёшлари мактабларини 4874 киши битирди.

Бу ўқув йилида олий ва ўрта махсус ўқув юртларини 1[illegible]569 киши битириб чиқди. Шу жу[illegible]дан олий ўқув юртларини 8[illegible]993 киши тугатди.

Маданий-оқартув ташкилотлари ва муассасалари аҳолига хизмат кўрсатишни яхшиладилар.

* * *

Тошкент области ва Тошкент шаҳари меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитети июнь Пленуми қарорларини қизғин қўллаб-қувватлаб, халқ хўжалиги барча тармоқларини ривожлантириш учун, давлат планлари ва социалистик мажбуриятларини бажариш учун янада ғайрат билан меҳнат қилаётирлар.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СТАТИСТИКА БОШҚАРМАСИ
ТОШКЕНТ ШАҲАР СТАТИСТИКА БОШҚАРМАСИ

РЕЗЕРВЛАР КОММУНИЗМ ХИЗМАТИДА

ТРАНСПОРТ АЛОҚАСИНИ ЯХШИЛАШ ЙЎЛЛАРИ

Областимиз мамлакатимизнинг деярлик барча районлари билан транспорт алоқасига эга. Шаҳар ва районларимизга ҳар йили кўплаб нефть маҳсулотлари, қора металл, ёғоч-тахта, ғалла, машиналар, минерал ўғитлар, кенг истеъмол буюмлари ва бошқа маҳсулотлар келтирилади. Ўз навбатида областимиздан мамлакатнинг юзлаб шаҳарларига тўқимачилик ва қишлоқ хўжалик машиналари, рангли металл рудалари концентратлари, пахта толаси, ўсимлик ёғи, қуруқ ва хўл мевалар ҳамда бошқа нарсалар жўнатилади.

Пахта толаси асосий юклардан ҳисобланади. У Иттифоқимизнинг барча тўқимачилик фабрикаларига етказиб берилади, чет эл мамлакатларига экспорт қилинади. Областимиздан пахта толаси ҳозирги кунгача икки йўналиш бўйича жўнатилмоқда: Кинель йўналиши орқали мамлакатимизнинг Европа қисмига, шарқ йўналиши бўйлаб Шарқий ва Ғарбий Сибирь ҳамда узоқ Шарққа юборилмоқда. Пахта толасини ана шу районларга ташиш учун кўплаб маблағ сарфланаяпти.

Красноводскдан Бокуга Каспий денгизи орқали борадиган темир йўл паромининг фойдаланишга топширилиши умуман Ўрта Осиё иқтисодий райони, қисман республикамизнинг районлараро транспорт алоқасини яхшилашда катта роль ўйнамоқда. Ўрта Осиё, Қозоғистон, Ғарбий Сибирь районларининг Закавказье, Шимолий Кавказ районлари, Украина, Молдавия билан хўжалик алоқасининг тинмай ўсиб бориши Красноводск, Боку, Махач-қала портларининг юк оборотини кескин кўпайтирди.

Каспий денгизида қатнаётган «Совет Озарбайжони» темир йўл пароми бутун-бутун составларни кўтариб ўтади. Паромга тўрт ўқли вагонларнинг 30 таси жойлашади. Темир йўл вагонларининг тўғридан-тўғри паромга ортилиши натижасида портларда бўладиган омборларга юк тушириб-ортишга ҳожат қолдирмайди. Бу эса жуда кўп миқдорда давлат маблағини тежаш имконини бермоқда. Шу билан бирга темир йўл вагонларининг оборотини тезлаштиришга, Каспий бўйлаб юк ташиш ҳаражатларини камайтиришга олиб келди. Масалан, БИР ТОННА ПАХТА ТОЛАСИНИ ПАРОМДА КРАСНОВОДСКДАН БОКУГАЧА ТАШИШ 2 СЎМ 66 ТИЙИН ТУРАДИ. ИЛГАРИ ЯЪНИ ПАХТА ТОЛАСИ ВАГОНЛАРДАН ТУШИРИЛИБ, СЎНГ ПАРОХОДГА ОРТИБ КАСПИЙ ДЕНГИЗИДАН ТАШИБ ЎТИЛГАНДА 5 СЎМ 57 ТИЙИНГА ТУШАРДИ. Кўриб турибсизки, паромда юк ташиш ҳаражати деярли икки баравар камайган.

Паромдан фойдаланиш областимизнинг Закаспий, шимолий Кавказ иқтисодий районлари ва Украина ССР билан алоқасини пухта ташкил этишга ёрдам берди. Илгари юк Тошкентдан Бокугача темир йўл вагонларида 3 минг 605 километр йўл босиб ўтирди. Аралаш темир йўл-сув транспортида ташилганда 2284 километр йўл босмоқда. Вагонлар обороти деярли икки баравар тезлашди, ҳар бир тонна юкни ташиш ҳаражатлари 10 сўм арзонлашди.

Областимиз ва Фарғона водисининг географик жойланиши, Закавказье республикалари, Украина ва Молдавия билан районлараро алоқасининг ҳажми юкларни аралаш темир йўл-сув транспортида ташишни маршрутлаштиришни тақоза этади. БУ МАСАЛАНИ ЎРГАНИШ ШУНИ КЎРСАТДИКИ, ТОШКЕНТ, ФАРҒОНА, АНДИЖОН, ЎШ, ЛЕНИНОБОД ОБЛАСТЛАРИДАН КРАСНОВОДСК ПОРТИГА БОРАДИГАН ЮКЛАРНИ УРСАТЬЕВСК СТАНЦИЯСИДА ТЎПЛАБ, МАРШРУТЛИ ПОЕЗДЛАР ТУЗИШ ЛОЗИМ. Шундай қилинганда халқ хўжалиги юклари Красноводск портигача, ундан Боку портигача тўғри боради ва ундан белгиланган манзилга жўнатилади.

Шундай қилиш халқ хўжалигига катта фойда келтиради. Аввало юк ташиш масофаси қисқаради, вагонлар ва локомотивларга бўлган эҳтиёж камаяди, юк ташиш таннархи арзонлашади. ҲИСОБЛАР ШУНИ КЎРСАТАДИКИ, КРАСНОВОДСКДАН ТЕМИР ЙЎЛ ПАРОМИНИ ФОЙДАЛАНГАН ҲОЛДА 150 МИНГ ТОННА ЮКНИ БОКУГА ЕТКАЗИБ БЕРИШ БИЛАН ВАГОН ВА ЛОКОМОТИВЛАРГА САРФЛАНАДИГАН МАБЛАҒДАН 340 МИНГ СЎМ ТЕЖАБ ҚОЛИНАДИ. Бунинг яна иккинчи афзаллиги бор. ТЕМИР ЙЎЛ ПАРОМИДА ЮКЛАРНИ КЎПЛАБ ТАШИШ КИНЕЛЬ ЙЎНАЛИШИДА ЮК ТАШИШ ИШЛАРИНИ КЕСКИН КАМАЙТИРИШГА ОЛИБ КЕЛАДИ.

РЕСПУБЛИКАМИЗ, ҚИСМАН ОБЛАСТИМИЗНИНГ РАЙОНЛАРАРО ТРАНСПОРТ АЛОҚАСИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШДА МАТЕМАТИК УСУЛ БИЛАН ЮК ТАШИШНИНГ ЭНГ ҚУЛАЙ ЙЎЛИНИ ТОПИШ КАТТА ХАЛҚ ХЎЖАЛИК АҲАМИЯТГА ЭГАДИР.

Юк келадиган ва юк юбориладиган районларнинг кўплиги натижасида оддий—график усулда юклар ташишнинг энг қулай йўлини топиш жуда мураккаб ҳисоб-китоблар қилишни талаб этади. График метод бу масалада ожизлик қилади. Унинг бошқа усулини топиш керак. БУ УСУЛ ЭСА МАТЕМАТИК УСУЛДИР. УНИ ҚЎЛЛАНИШ ЮК ТАШИШНИНГ ЭНГ ҚУЛАЙ ЙЎЛЛАРИНИ ОСОНЛИКЧА ТОПИШ ИМКОНИНИ БЕРАДИ.

Ҳаммага маълумки, пахта толаси фақатгина областимиздан эмас, шу билан бирга бутун Ўрта Осиё иқтисодий районидан жўнатиладиган энг асосий юк ҳисобланади. У тўрт йўналиш — Кинель, Красноводск, Шарқ ва Аральск йўналишлари орқали ташиб кетилмоқда. Пахта толаси ишлатадиган саноат марказлари асосан Иттифоқимизнинг Европа қисмига жойлашган. Уларга пахта толаси Ўрта Осиё темир йўлининг 65 та станциясидан жўнатилмоқда. Бу станциялар бир-бирларидан анча узоқда, Мари-Келес ўртасида 966 километр кенгликда жойлашган. Кўп йиллардан буён ва ҳозирги вақтда ҳам Каспий денгизига яқин бўлган станцияларда пахта толаси фақатгина темир йўл транспорти орқали ташилмоқда. Темир йўл паромининг фойдаланишга топширилиши муносабати билан бу ишда тартиб ўрнатиш лозим. Имкони борича пахта толасини энг қулай ва арзон транспорт воситалари билан ташиш тартибини ишлаб чиқиш лозим.

Шу масалани ҳал қилиш мақсадида матрица туздик. Унда юк жўнатадиган станцияларнинг сони, вагонларга ортиладиган пахта толасининг ҳажми, юк келтириладиган районлар сони ва бу юк... нинг миқдори кўрсатилган. Унда юк жўнатадиган фақатгина ...а станция қайд қилинган. Буни шу билан изоҳлаш мумкинки, ...жой-Қўнғирот, Когон-Душанба темир йўллари Красноводск-...н-Тошкент темир йўл магистралига қўшилади. ҲАММА ГАП, ...БУ МАГИСТРАЛЬ ЛИНИЯСИДАГИ СТАНЦИЯЛАРДАН ... ТОЛАСИ ЖЎНАТИШНИНГ ЭНГ ҚУЛАЙ ВАРИАНТИ... ...ИҚЛАШДАН ИБОРАТ.

...ортиб жўнатиладиган жой Каттақўрғон станциясида деб ...лайлик. Бу станциянинг ғарбида жойлашган барча стан-...қани Красноводск йўналиши бўйлаб амалга оширади, ...ар эса Кинель йўналиши бўйича амалга оширади. ХУД... ...Й ФИКР БИЛАН УРСАТЬЕВСК-ҚЎҚОН, ҚЎҚОН-...АЛАРИДАГИ ЮК ЖЎНАТИШ СТАНЦИЯЛАРИ-...ЕВСК СТАНЦИЯСИ ТАНЛАБ ОЛИНДИ. МАТЕ-... БИЛАН ПАХТА ТОЛАСИ ТАШИШ БЎЙИЧА ...АРО АЛОҚАЛАРНИНГ ЭНГ ҚУЛАЙ ЙЎЛИНИ ТО-...Н ҚИЛИНГАН БАРЧА ҲИСОБ-КИТОБЛАР «УРАЛ» ...Н-ҲИСОБЛАШ МАШИНАСИДА ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН. ...лакатимизнинг Европа қисмида жойлашган ва пахта тола-...тадиган барча иқтисодий районлар учун юкларни ягона ...ган жўнатиш мумкин эмас. Чунки, бундай станциялар бир-...дан анча узоқда жойлашган. Бундан ташқари, темир йўл ...дан фойдаланиш истеъмол қилиш ва жўнатиш районлари-...ойланишига қараб районлараро алоқаларга турлича таъсир ... ШУНИНГ УЧУН ҲАМ МАМЛАКАТИМИЗ ЕВРОПА ...ИДАГИ ҲАР БИР ИҚТИСОДИЙ РАЙОН УЧУН ПАХТА ...И ЖЎНАТИШНИНГ ЭНГ ҚУЛАЙ ЙЎЛИ ТОПИЛДИ. ЎРТОСИЁДАН МАРКАЗИЙ РАЙОНГА ПАХТА ТОЛАСИ ТАШИДА ТЕМИР ЙЎЛ ПАРОМИДАН ФОЙДАЛАНИШ АМАЛГА ОШИРИЛГАЧ, БУ РАЙОНГА ПАХТА ТОЛАСИ ЖЎНАТАДИГАН АСОСИЙ СТАНЦИЯ ЧОРЖОЙ РАЙОНИДА БЎЛИШИ ЛОЗИМ. БЕЛОРУССИЯ ССРГА ТОЛА ЖЎНАТИШНИ ЭСА КАТТАҚЎРҒОН СТАНЦИЯСИДА, УКРАИНАНИНГ ЙИРИК ИҚТИСОДИЙ РАЙОНЛАРИГА ЭСА УРСАТЬЕВСКДА МАРКАЗЛАШТИРИШ КЕРАК. ЗАКАВКАЗЬЕ РАЙОНИГА ЭСА ПАХТА ТОЛАСИ РЕСПУБЛИКАМИЗНИНГ БАРЧА ОБЛАСТЛАРИДАН АРАЛАШ ТЕМИР ЙЎЛ-СУВ ТРАНСПОРТИ ОРҚАЛИ ЮБОРИЛИШИ ЗАРУР.

Иттифоқимиз Европа қисмининг кўпгина районлари билан областимизнинг транспорт алоқасини паром орқали амалга ошириш, юкларни жўнатишнинг энг қулай йўналишларини аниқлаш ва шунга амал қилиш областимиз иқтисодий-транспорт алоқаларини янада яхшилашга олиб келади.

С. ХЎЖАЕВ,
иқтисод фанлари кандидати.

Саноат САҲИФАСИ

„БИЗ МАМЛАКАТИМИЗДА ФАН ВА ТЕХНИКА ВУЖУДГА КЕЛТИРАЁТГАН ҲАММА НАРСАДАН ТЕЗ ВА ТЎЛА ФОЙДАЛАНИШИМИЗ, ЧЕТ ЭЛ ТАЖРИБАСИ БЕРАЁТГАН ЭНГ ЯХШИ НАРСАЛАРНИ ДАДИЛЛИК БИЛАН ҚАБУЛ ҚИЛИШИМИЗ, ИХТИСОСЛАШТИРИШ ВА КООПЕРАТИВЛАШТИРИШНИ КЕНГ РИВОЖЛАНТИРИШИМИЗ, ИШЛАБ ЧИҚАРИШНИ КОМПЛЕКС МЕХАНИЗАЦИЯЛАШ ВА АВТОМАТЛАШТИРИШ СУРЪАТИНИ ТЕЗЛАШТИРИШИМИЗ ЛОЗИМ."

Н. С. ХРУЩЕВ.

«Ўзбекхиммаш заводи коллективи мамлакатимизда бунёд этилаётган катта химиянинг янги корхоналарига турли-туман асбоб-ускуналар етказиб бермоқда. Бу ерда тайёрланган агрегатларни деярлик барча химия корхоналарида учратиш мумкин. Пайвандчи А. Куспанов коллектив ишига ўзининг оз бўлса ҳам муносиб ҳиссасини қўшмоқда. У илғор иш методларини қўлланиш, тинмай изланиши натижасида смена нормасини мунтазам ортиғи билан адо этмоқда. Шу билан бирга Тошкент политехника институтида сиртдан ўқимоқда. Суратда: ўртоқ А. Куспанов яна бир агрегатни муддатидан илгари пайванд қилиб, ўз ишидан мамнун бўлиб турипти.

О. Левак фотоси.

„УРТЎҚМОҚ" САНОАТ КОРХОНАЛАРИДА

ПИНҲОНИЙ ГАПЛАР, ОШКОРА ИШЛАР

«Мухтарам сафдошимиз ва қўлдошимиз Абдуқаюмовга етиб маълум ва равшан бўлсинки, менинг номимга юборган чуқур мазмунли, лекин таги пуч хатингизни сал кечикиброқ бўлса ҳам олдим, Ҳеч қиси йўқ. Сиз ўзингиз директор бўлиб турган 4-тикувчилик фабрикасининг брак маҳсулотлар ишлаб чиқариш борасида эришган рангба-ранг ютуқлари ҳақида ёзибсиз. Хатингизни ўқиб денг, беихтиёр чапак чалиб юбордим.

Баъдаз сўз шулки, хатингизда Сиз маҳсулотлар ўтакетган даражада сифатсиз ишланганлиги, уларга ўзбошимчалик билан юқори баҳо қўйилганлиги, «Таштекстильшвейобувьторг»нинг 49-сонли магазинига юборилган мактабгача ёшдаги болалар пальтосининг 1 минг 165 тасидан 610 таси ойлаб туравергач, 2—3-сортга туширилганлиги, оқибатда эса сизларга ҳаммаси бўлиб 262 сўм зарар бўлганлиги ҳақида дадил ёзибсиз. Бундай қалтис сатрлар бошқаларга ошкор бўлган тақдирда кўнгилсиз гап-сўзлар тарқалишини биласизми? Сизга ҳамма вақт зийрак ва эҳтиёт бўлишингиз тўғрисида неча бор огоҳлантирдим. Такрор айтаманки, бундай нозик пайтларда ғоят пухта, чаққон ва эҳтиёт бўлмоқлиқ лозим.

Тўғри, фабрикангиз 1963 йил II квартал планини ошириб бажарибди деб эшитдим. Лекин планларим бажарилди деб шовқун-сурон солишингиз эл-юрт ўртасида сирларимизнинг фош бўлишига ва юзимизни шамгин қилишга олиб келади, холос.

Шуни яхши билиб олингки, ўртоқ Абдуқаюмов, сиз билан биз қилаётган бундай ножўя қилиқни Тошкентдек шаҳри-азимда ҳеч ким қилолмайди. Ахир сифатсиз тайёрланган кийим-кечак, қолаверса оёқ кийимларига «аъло» мол деб юқори нарх қўйиш ҳар кимнинг ҳам қўлидан келавермайди.

Энди гапнинг бу томонига қулоқ солинг. Биласизки, мен ҳам шаҳримиздаги чакана одамлардан эмасман. Кимсан Тошкент 2-пойафзал фабрикасининг директори Нурмуҳамедов бўламан. Мен ҳам биринчилар қатори планларимизни бажариб келмоқдаман. Фақат шу йилнинг биринчи кварталининг ўзида сифатсиз оёқ кийимга ўз қўлим билан энг яхши пойафзал нархларини шартта қўйиб қотириб юбордим. Натижада корхонамиз ҳа-ҳу дегунча 12 июлдан 27 июлгача магазинларга сотиш учун юборилган оёқ кийимларнинг сорти туширилганлиги туфайли ҳаммаси бўлиб атиги 1329 сўм штраф тўладик. Албатта чўнтагимиздан эмас. Шу жумладан «Таштекстильшвейобувьторг»нинг 33-магазинига аъло сифат деб юборилган 510 жуфт хотин-қизлар оёқ кийимидан 24 жуфти иккинчи сортга, 30 жуфти эса 3-сортга туширилди. Бунинг учун биз 308 сўм штраф тўладик. 70-магазинга юборилган 670 жуфт аъло сифатли хотин-қизлар оёқ кийимининг сири кўчиб, нархи 196 сўмга камайтирилди. Ана шу пойафзал ҳисобига биз тўлаган штраф билан 467 сўм зарар кўрдик. Нимасини айтасиз. Пули куйган киши гаримдорини аччиқ чайнар экан. Ишқилиб инженеримиз ўртоқ Ковтуннинг оёғига қувват берсин. У бечора у магазин билан бу магазин ўртасида бўзчининг мокисидек югуравериб, актларга қўл қўявериб оёғида-оёқ, қўлида-қўл қолмади. Буёғини сўрасангиз телефон жиринглаб қолса, инженер Ковтун трубкани олиб беихтиёр «алло, қайси магазинда, брак дейсизми? Қачон борай» дейдиган бўлиб қолибди.

Яқинда Охунбобоев номли фабрика ҳам брак маҳсулотлар ҳисобига қариб 200 сўмга яқин зарар кўрибди, деган гапни эшитиб қолдим. Ёлғиз эмас эканмиз. Энди ҳамма гап шундаки, сиз бу фактларни иложи борича пинҳоний тутинг.

Салом билан Одил Нурмуҳамедов».

Касални яширсанг иситмаси ошкора қилади деган нақлни эшитганмисиз, ўртоқ Нурмуҳамедов. Сиз бу фактларни ҳар қанча пинҳоний тутманг, «Уртўқмоқ» булардан аллақачон хабар топиб, жамоатчиликка етказишни жазм этиб қўйган.

«Уртўқмоқ» номидан А. ШАЙХОВ, З. МУҲАММАДЖОНОВ.

РЕЗЕРВЛАРНИ ИШГА СОЛИШ ЖАМОАТЧИЛИК НАЗОРАТИДА

ИЛК ТАКЛИФЛАР

Чирчиқ қишлоқ хўжалик машинасозлиги заводи коллективи ҳам меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот таннархини камайтириш ва иш жараёнларини енгиллаштириш имконини берадиган резервларни қидириб топиш бўйича областимизда бошланган ҳаракатга актив қўшилди. Бу ишларга раҳбарлик қилиш учун корхона бош инженери ўртоқ А. Г. Рякин бошчилигида 12 кишидан иборат комиссия тузилди. Комиссия составида мутахассислар, ишлаб-чиқариш новаторлари ва илғорлари бор. Худди шундай комиссиялар барча цехларда ҳам ташкил этилди. Заводда резервларни қидириб топиш бўйича кўрикка кенг жамоатчиликни жалб қилиш мақсадида ташкилий ишлар амалга оширилмоқда.

— Ҳали бизда фойдаланилмаётган резервлар жуда кўп,— дейди ўртоқ А. Рякин.—Масалан, станоклардан фойдаланишни олиб кўрайлик. Бир қатор ишлаб чиқариш участкалари борки, улардаги асбоб-ускуналар қувватидан тўла фойдаланилмаётир. Меҳнатни ташкил этишда катта камчиликлар борлиги ҳечкимга сир эмас. Иш вақтининг айрим қисми фойдасиз ўтиб кетади. Бу эса ишчиларимиз меҳнатини баракасиз қилаётир.

Бош инженер жуда тўғри гапни айтди. Агар барча имкониятлардан ишнинг кўзини билиб фойдаланиладиган бўлса, бу меҳнат кўрсаткичларини яхшилашга олиб келиши шубҳасиз. Корхонада бир меёрда ишлаш бўйича график тузилган. Лекин ҳамма вақт ҳам унга амал қилинмаётир, цехлар, участкалар кўпинча ритмик ишламайди. Ойнинг охирига бориб эса штурм бошланади. Бу эса маҳсулот сифатининг ёмон бўлишига, бракнинг кўпайишига сабаб бўлаётир. Уларни қайтадан тузатиш эса буюмлар таннархини ошириб юбораяпти. Комиссия аъзолари ўзларининг биринчи йиғилишларида ана шу масалаларга катта эътибор бериш ва ишда графикка қатъий амал қилиш юзасидан контролни кучайтириш зарурлигини таъкидладилар.

Ремонт-механика цехида ташкил этилган комиссия аъзолари резервларни қидириб топишга қаратилган дастлабки тадбирларни амалга оширдилар. Бу цех коллективи зиммасига масъулиятли вазифа юклатилган. Корхонадаги барча цехлар станок паркининг бир меёрда ишлаши кўп жиҳатдан унга боғлиқ. Июль ойининг бошларида ремонтчилар жуда қийин аҳволга тушиб қолишди. Цехга ишланиши лозим бўлган катта диаметрли шестернялар келтирила бошланди. Уларга ишлов берадиган агрегат эса йўқ эди. Шунинг учун бошқа заводларга ёрдамга боришмоқчи бўлишди. Бунга кўп вақт кетарди, бунинг устига бошқа цехлар ҳам зарар кўрарди.

Цех новатори ўртоқ Ф. Фёдоров иложини топди. Унинг ташаббуси билан тиш очадиган фрезер станоги модернизация қилинди, ундан сўнг ҳалиги катта диаметрли шестерняларга ишлов бериш йўлга қўйилди.

Инженер Р. Рилберг ҳам ажойиб таклиф билан чиқди. У темирчилик-пресс ишлаб чиқаришида меҳнат сарфиётини камайтиришга қаратилган янги усулни ўйлаб топди. Станокчи Ш. Жаппаровнинг таклифи диққатга сазовордир: деталлар қуйиладиган қолипларнинг устки қисмига ишлов бериш технологиясини ўзгартирди. У синаб кўрилганда яхши натижа берди. Шундай деталларнинг ҳар бирига ишлов бериш учун кетадиган вақт аввалдагига қараганда бир соат камайди.

Резервларни қидириб топиш учун бошланган жамоат кўригида актив иштирок этаётган бошқа новаторлар ҳам янги-янги таклифлар билан чиқмоқдалар. Корхона ва цехлар комиссияларига келаётган таклифлар оқими кун сайин кенгаймоқда.

В. ПРИШЧЕПА.

КОНЧИЛАР ФАХРИ

Инсоннинг қўли гул, дейдилар. Ҳа, бу қўллар чўлларда боғу бўстон, тоғларда ҳазинакон, зоғ учмас саҳроларда ажойиб макон яратади. Мана, асрлар бўйи ўз бағрида жавоҳир тўла сандиқни сақлаб ётган Қурама тоғи этаклари бугун, ўн йилдирки, ўз калидини бахтиёр совет кишилари қўлига тутқазди, тўғрироғи тутқазди эмас, меҳнатсевар совет халқи бу калидни ақл заковати, ғайрат-шижоати билан қидириб топди.

...Эртаклардагидек хушманзара тоғ ёнбағрида меҳнат авжида. 25 тоннали самосваллар кўз тиндирувчи сўқмоқлардан наъра тортиб ўтади. Баҳайбат пўлат полвонлар — экскаваторлар баракали чўмичларини ер қаърига санчади...

Ана шу қудратли машина ва механизмларни бошқараётган ажойиб қалбли одамлар юрт бойлигига бойлик қўшиш иштиёқида ёнган. Танишинг, Михаил Толмачёв, экскаватор машинисти. Ўша сиз шаҳар ҳурмат тахтасида, газеталарда кўрганингиз: илғор комсомол-ёшлар бригадасининг бошлиғи. У бошчилик қилаётган бригада ҳар сменада топшириқдан ташқари 50 кубометр маъдан қазиб чиқаради.

— Михаил билан 8 йилдан бери бирга ишлайман, — дейди экскаватор машинисти Борис Агарков.— Деярли бир вақтда коммунист бўлдик. Ҳар соат унинг ишидан ўрнак оламан.

Михаилнинг ўз шаънига айтилган бу илиқ сўзлардан бир оз ўнғайсизлангани сезилиб турарди.

— Ҳамма гап ишга муҳаббат билан киришишда, касбни севишда, — дейди Михаил Толмачев,— киши нима учун, қандай мақсадда ишлаётганини билса, чарчамас экан.

Дарҳақиқат Михаил касбини жондан севадиган ҳақиқий инсон. У раҳбарлик қилаётган бригада аъзолари ундан фақат коммунистчасига ишлашни эмас, балки яшашни ҳам ўрганадилар. Ёш бўлишига қарамай у кон партия бюроси секретарининг ўринбосари.

Михаил давлат тийинини ортиқча сарфланишига йўл қўймайди. Илгарилари экскаваторда уч киши: машинист, унинг ёрдамчиси ва пастда тўкилган тошларни териб, электр кабелларини йиғиштириб юрадиган дастёр бўлар эди. Михаил ана шу дастёрнинг ортиқча эканини исботлади ва шу штатни қисқартиришни таклиф этди.

Бу тадбир давлатга анча фойда келтирди. Михаилнинг давлат, халқ манфаатларини кўзлаб қилаётган шу сингари ишларининг ҳаммасини айтиб ўтиш қийин.

Асосий гап шундаки, Қўрғошин конида бундай ажойиб кишилар жуда кўп. Юрий Ушаков, Борис Агарков ва бошқа кўплаб ишчилар кончи деган фахрли номни шараф билан оқлаётирлар.

Михаил, Юрий, Борис каби ўз ҳалол меҳнати билан бойлик яратаётган ўнлаб олижаноб кишилар кончиларнинг фахри, қолаберса Ватан фахридир.

Б. КИМ.

Олмалиқ шаҳри.

БАХТ

Цех партия ташкилотининг идеология масалаларига бағишланган мажлиси узоқ давом этди.

Эргаш мажлисдан чиқиб ўзини бир оз толиққандек сезди ва тўппа-тўғри ётоқхонага йўл олди. Ҳамхоналари томошага кетишган. Хона бўмбўш эди. Ботаётган қуёшнинг заррин нурлари деворда осиғлик турган рубобнинг торларида жилва қиларди. Эргаш рубобни қозиқдан аста олиб созлади, у тиниқ оҳанг бера бошлади. Тинч хонани «Муножаат» куйи тўлдирди. Бу куйни унинг марҳум отаси жуда севарди...

...У вақтлари Эргаш ёш бола эди. Отаси Дадабой ака ҳар кеч ишдан қайтгач, Фарғонадаги ҳовлиларида гулзор ёнига қурилган супада ўтириб ана шу куйни чалиб ҳордиқ чиқарарди. Эргашнинг онаси у уч ёшлигидаёқ дунёдан кўз юмди. Дадабой ака ўғлининг она етимлигини билдирмасликка тиришар, уни меҳнат, музика билан овутишга уринарди. Эргаш отаси билан жуда бахтиёр эди. Бироқ бу бахт узоққа чўзилмади. Мамлакат бошига тушган оғир ташвиш Эргашнинг ҳам бахтига чанг солди. Дадабой ака биринчилар қаторида фронтга кетиб, душман ўқидан ҳалок бўлди. Эргаш тоғаси қўлида қолди.

У Фарғона ҳунар мактабига қадам қўйганда ҳаёт маъносини илк бор сезди. Ўзи сингари тенгқур дўстлари, меҳрибон устозлари — аҳил коллектив Эргашдаги етимлик ҳисси ва маъюсликка хотима берди. Шу мактаб унга нон берди, кийимбош, ҳунар берди. Шу даргоҳ уни ҳаётга йўллади...

Мана, олти йилдирки, Эргаш Тошкентдаги «Узбекхлопкомаш» заводида слесарь бўлиб ишлайди. Ўз касбига, коллективига, севимли Ватанига бўлган чексиз муҳаббати унга қудрат ва ғайрат бағишлайди. Меҳнат завқи уни умид қанотларига ўтқазиб парвоз қилдиради. Унга:

— Эргаш, бахтлимисан? — деб савол берилса:

— Албатта, — дейди.

Ҳа, у бахтини меҳнатдан топди. Коллективни севди. Коллектив ҳам унинг муҳаббатига ҳурмат билан жавоб қайтарди. Эргашни заводдагилар оддий слесарь сифатидагина эмас, балки раҳбар сифатида ҳам ҳурматлайдилар. Унинг тийрак фикр ва оқилона мулоҳазалари ҳаммага жуда ёқиб тушган. Шу туфайли цех ишчилари ҳар қандай иш ва шахсий ҳаётларидаги масалалар юзасидан унга маслаҳатга келадилар.

Коммунистлар бу дилдор, камсуҳан, аммо ғайратли йигитни цех партия бюроси секретарлигига сайлашди.

Илгарилари цех планни аранг бажарар, ишнинг сифати ниҳоятда қониқарсиз эди. Эргаш бу ҳолнинг сабабларини ўрганди ва ниҳоят асосий иллат меҳнат интизомининг бўшашиб кетганлигида эканини аниқлади. Прогулчилар, бракчилар билан алоҳида-алоҳида суҳбат ўтказди. Уларнинг коллектив ишига келтираётган зарарларини чўтга солиб ўзларига кўрсатди. Цех коммунистларига суянган ҳолда ғоявий-тарбиявий ишларни йўлга қўйди. Цехда оммавий агитация ишлари жонланиб кетди. Деворий газеталар ва «жанговар варақа»лар чиқарила бошлади. Қолоқлар ва бракчилар қаттиқ танқид остига олинди. Ўтказилган бу тадбирлар кишиларда меҳнатга коммунистик муносабат хусусиятларини вужудга келтиришга катта ёрдам берди.

Суратда: Эргаш Тўхтасинов иш устида.

З. Шохобиддинов фотоси.

Ҳозир цехда 12 та коммунистик меҳнат зарбдори бор. Цех коммунистик меҳнат коллективи номини олиш учун курашмоқда. Ишчилар КПССнинг 60 йиллик тўйини тежалган вақт ҳисобига 5 дона «ПТХ-20М» маркали транспортёр йиғиш билан кутиб олдилар...

Эргаш рубобни жойига илиб, узун тин олди-да, бугунги келган почтани кўздан кечирмоқчи бўлиб ёзув столига ўтирганида кўзи ундаги чақириқ қоғозига тушди. Куйбишев район партия комитети уни Пленум аъзоси сифатида партия-хўжалик активига чақирган эди.

Ҳа, оддий ишчи бугун партия-давлат масалаларини ҳам ҳал қила олади. У бу қадар улуғ шарафга меҳнат туфайли, социалистик жамиятга садоқат туфайли эришди.

Ш. ҚОСИМОВ.

Мамлакатлар Одамлар Воқеалар

Москва кинофестивалига бағишланган матбуот конференцияси

МОСКВА, 30 июль. (ТАСС). Москвада бўлиб ўтган III Халқаро кинофестивалининг якунларига бағишлаб, кеча матбуот конференцияси ўтказилди.

СССР Министрлар Совети Кинематография Давлат комитетининг раиси А. В. Романов Москва кинофорумида 63 мамлакат қатнашганлигини эслатиб ўтди. Кинофестивалда киносаноати юксак даражада ривожланган мамлакатлардан ташқари кинематографияси дастлабки қадамларни қўяётган давлатлар ҳам қатнашди.

Турли мамлакатлардаги санъаткорларни тўлқинлантирадиган актуал ижодий проблемаларни кенг муҳокама қилиш Москва фестивалларининг традицияси бўлиб қолди. Фильмларни томошабинларга оммавий равишда кенг кўрсатиш Москвадаги III Халқаро кинофестивалининг ўзига хос яна бир хусусияти бўлди.

Маълумки, халқаро жюри фестивалнинг катта мукофотини италиялик режиссёр Федерико Феллинининг «Саккиз ярим» фильмига «санъаткорнинг ҳақиқатни излашдаги ички кураши акс эттирилган катта ижодий режиссёрлик иши учун» берилган эди. Бироқ, бу фильмнинг ғоявий-фалсафий концепцияси, деди ўртоқ Романов, бизнинг дунёқарашимизга қарама-қаршидир. Бу фильмда замонамизнинг одамларни ҳаяжонлантираётган энг зарур масалаларига жавоб излаш беҳуда бўлур эди.

Афсуски, чет эл матбуотининг баъзи органларида жаҳон жамоатчилигини чалғитадиган нотўғри фикрлар ва мулоҳазалар пайдо бўлди, деди А. В. Романов. Халқаро жюрининг қарорини Феллини фильмига совет жамоатчилигининг ижобий баҳоси деб кўрсатиш йўлидаги ҳар қандай уринишларни қатъиян рад қиламиз, Москва фестивалида «Саккиз ярим» фильмига Халқаро жюри томонидан берилган баҳони бизнинг идеологик курашда қандайдир ён беришимиз деб талқин қилиш йўлидаги ҳар қандай уринишларни рад этамиз.

А. В. Романовнинг баёнотидан сўнг матбуот конференцияси қатнашчилари бир қанча саволлар бердилар.

Флоренция меҳмонга таклиф қилаётир

ФЛОРЕНЦИЯ, 27 июль. (ТАСС). Флоренция шаҳрининг мэри таниқли итальян жамоат арбоби католик Жоржо ла Пира, Италиянинг Флоренция шаҳри ядро қуроли синовларини тақиқлаш тўғрисида Москвадаги музокараларда битимга келган буюк давлатларнинг раҳбарларини ўз ҳузурига меҳмон қилиб чақиради, деб эълон қилди. Ла Пира СССРнинг Италиядаги элчиси С. П. Козиревга телеграмма юбориб, Москва музокаралари муваффақиятли бўлганлиги тўғрисидаги хабарни флоренцияликлар эшитиб ғоят хурсанд бўлганликларини Н. С. Хрушчевга маълум қилишингизни сўрайман, деди. «Ҳақиқатан ҳам,— деб ёзади Ла Пира, — жаҳон тарихининг кўкида тинчлик юлдузи балқимоқда. Тинчликка эришишни шу қадар қизғин умид қилган Флоренция эндиликда ўзининг бу умидлари рўёбга чиқаётганлигини кўриб турибди. Эндиликда у, яқин келгусида ўзининг «Палаццо Веккьо»сида (Флоренция тарихининг энг қимматли ёдгорликларидан бири бўлган тарихий «Синьория» саройи. — ТАСС мухбирининг изоҳи) шу тинчликнинг илҳомчиларини кўришни умид қилади. Шаҳримиз уларга ўзининг самимий таклифномасини юборди ва ўзининг қизғин ташаккурини изҳор қилди.

Ҳамкорликни янада мустаҳкамлайлик

УЛАН-БАТОР, 29 июль. (ТАСС). Иқтисодий ўзаро ёрдам кенгашининг аъзолари бўлган мамлакатлардаги коммунистик ва ишчи партиялар Марказий Комитетлари биринчи секретарларининг ҳамда ҳукумат бошлиқлари кенгаши Москвада ўз ишини тамомлаганлиги тўғрисидаги хабарни ва бу кенгашнинг иши якунлари тўғрисидаги ахборотни Монголия меҳнаткашлари тўла равишда маъқулламоқдалар.

«Унэн» газетаси бу кенгашнинг якунларини шарҳлаб, ўзининг «Пролетар интернационализми байроғи остида» сарлавҳали бош мақоласида бундай деб ёзади: кенгаш қатнашчилари марксизм-ленинизм таълимоти ва пролетар интернационализмининг муқаддас принциплари асосида социалистик мамлакатларнинг иқтисодий ҳамкорлигини янада кенгайтириш ва мустаҳкамлаш ҳамда уларнинг иқтисодий қувватини ошириш билан боғлиқ бўлган ғоят муҳим масалалар устида тўла равишда битимга келдилар.

Кенгашнинг якунлари, деб ёзади «Унэн» газетаси, қардош социалистик мамлакатлар ўртасидаги муносабатларда марксизм-ленинизм идеялари ва пролетар интернационализмининг принциплари ғалаба қилганлигини яна бир марта тасдиқлади. Монгол халқи ишонадики, дейилади бош мақолада, Москва кенгашида биргаликда қабул қилинган ҳужжат қардош ва социалистик мамлакатлар ўртасидаги ўзаро муносабатларни янада мустаҳкамлаш, социалистик лагерь қудратини ошириш ишига жуда катта ҳисса қўшади.

Телетайп лентасида

△ Британия Гвианасининг бош министри Чедди Жаган Жоржтаунда сўзга чиқиб, ўз ҳукумати Британия Гвианасидаги чет эл ҳарбий базалари тўғрисида 1941 йилда тузилган Англия-Америка битимининг қайтадан қараб чиқилишига эришиш учун ҳаракат қилиш ниятида эканлигини айтди.

△ Венесуэла ватанпарварлари Американинг нефть монополияларига қарши курашни давом эттирмоқдалар. 28 июлга ўтар кечаси «Миллий озодлик қуролли кучлари»нинг партизанлари Шимолий Американинг «Креол петролеум корпорейшн» компаниясига қарашли нефть қувурини учинчи марта портлатдилар. Бу нефть қувури кун сайин 225 минг баррель нефть ўтказиб туради. Портлаш рўй берган жойда катта ёнғин чиқди.

△ Индонезия президенти Сукарно Малайя, Индонезия ва Филиппин ҳукумат бошлиқларининг кенгашида қатнашиш учун Манилага келди.

△ Пулада Югославия фильмларининг 10-юбилей кинофестивали «Дрварга десант» кинокартинасини кўрсатиш билан бошланди. Фестивалда Югославиянинг киностудиялари кейинги йил ичида ишлаб чиқарган фильмлар орасидан жюри томонидан дастлаб танлаб олинган энг яхши 12 кинокартина кўрсатилади.

△ Ҳиндистоннинг Бихар штатида кучли сув тошқини натижасида аҳоли катта моддий зарар кўрди. Катта майдонлардаги ҳосил нобуд бўлди. 150 мингдан ортиқ киши зарар кўрди.

△ Гватемаланинг ташқи савдо (дефицити кейинги 5 йил ичида 189 миллион долларгача етди. (ТАСС).

Совет гроссмейстерларининг ғалабаси

ЛОС-АНЖЕЛОС, 29 июль. (ТАСС). Т. Петросян ва П. Керес саккиз гроссмейстернинг халқаро турнирида 8,5 тадан очко олиб, биринчи — иккинчи ўринларни бўлишдилар.

Чирчиқ шаҳар пионерлар саройида ташкил этилган ҳаваскорлар киностудияси самарали ишламоқда. Суратда: шаҳардаги 12-мактабнинг ўқувчиси В. Загароднев тўгарак раҳбари А. Егоров билан ҳамкорликда янги кинофильмни суратга олиш ҳақида суҳбатлашмоқда.

О. Левак фотоси.

ЯНГИ ЎҚУВ ЙИЛИГА ТАЙЁРМИСИЗ?

ҲАММА НАРСА ТАХТ

Ҳа, Янгийўл шаҳар мактаблари янги ўқув йилига ҳамма нарсани тахт қилиб қўйишди. Улар 1 сентябрга бекаму-кўст тайёр эканликлари ҳақида Тошкент саноат областида Бекобод шаҳар мактабларидан кейин иккинчи бўлиб рапорт топширишди.

Шаҳардаги мавжуд 16 та мактабнинг ҳаммаси тўла ремонтдан чиқди. Шу мактаблардан иккитаси капитал ремонт қилинди. Ломоносов номидаги 11 йиллик умумий политехника мактаби янги ўқув йилига тайёргарлик ишлари суръатини ошириб, ремонтни эрта бошлаб юборган эди. Бу мактаб ремонт ишларини шаҳарда биринчи бўлиб тамомлади. Шунингдек, ҳамма ўқув инвентарлари тахт қилиб қўйилди. Устахона ва лабораториялар асбоб-ускуналар билан тўла таъминланди.

Бу ерда шуни алоҳида қайд қилиш керакки, мактабни оталиққа олган пойафзал фабрикаси коллективи билим ўчоғи ишига яқиндан бош қўшди. Янги ўқув йилига пухта тайёргарлик кўриш, қўшимча хоналар қуришда бу корхонанинг ёрдами жуда катта бўлди. Ремонт учун қурилиш материаллари ўз вақтида етказиб берилди.

Нормаль заводи томонидан оталиққа олинган Навоий номли 11 йиллик мактаб ҳар йилдагидек бу йил ҳам ремонтни биринчилар қаторида тугатди. Завод коллективи мактабга ремонт ишларини барвақт тугаллаш учун нимаики керак бўлса ҳаммасини муҳайё қилди. Корхона ремонт ишлари учун ишчи кучлари ажратди.

Шаҳардаги ёғ-экстракт заводи коллективи ҳам ўз оталиғидаги 3-саккиз йиллик мактаб ремонтига яқиндан ёрдам берди. Шунингдек, Чехов номли 11 йиллик мактаб гидролиз заводининг яқиндан берган кўмаги туфайли янги ўқув йилига тахт қилиб қўйилди.

Мактабларни ремонт қилишда юқори синф ўқувчилари ва педагогик коллективлар айниқса жонбозлик кўрсатишди. А. П. Чехов номли, М. В. Ломоносов номли, Л. Н. Толстой номли мактаблар шу ўқув юртлари коллективларининг фидокорона меҳнати билан сифатли ремонтдан чиқарилди.

— Ҳозирги кунда шаҳар мактабларида дарсликлар тарқатиш иши ҳам жуда қизиб кетган, — дейди шаҳар халқ маорифи бўлимининг мудири ўртоқ Й. Рихсибоев. — Шу вақтга қадар мактабларнинг кўпчилиги дарсликлар ва ўқув қўлланмалари билан тўла таъминланди. Яна бир-икки ҳафта ўтар-ўтмас адабиётлар тарқатиш иши тамомланади.

Бу йил мактабгача ёшдаги болалар муассасалари тармоғи кенгаяди. Куни кеча шаҳар марказида 100 ўринга мўлжалланган болалар боғчаси фойдаланишга топширилди. Янги ўқув йилида яна бир ҳашаматли боғча биноси қурилади. 140 болага мўлжалланган бу боғча Улуғ Октябрь революциясининг шонли 46 йиллиги кунида жажжи ўғил-қизларга тортиқ қилинади. Ўқув йили давомида янги типдаги мактаб биноси ҳам қуриб битказилади.

А. АЛИЕВ.

САЙЛ

Байрам либосидаги Пушкин номли маданият ва истироҳат боғи ҳар қачонгидан ҳам кўркам ва гавжум. Кеча бу ерда Октябрь район партия комитети катта тарихий воқеа — РСДРП II съездининг 60 йиллигига бағишлаб район меҳнаткашларининг катта халқ сайлини ўтказди.

Очиқ эстрада саҳнасида «Ленин барҳаёт», «Ленин биз билан бирга», «Ленин коммунизм демакдир», «КПССга шон шарафлар» деган шиорлар—катта ҳарфлар билан ёзиб қўйилган. Кечада кекса большевиклар, революция ветеранлари, партия XXII съезди делегатлари, КПСС Марказий Комитети июнь Пленумининг қатнашчилари билан учрашувлар бўлди. Меҳнаткашлар «Олтин саҳифалар» темасидаги адабий-музикали эшиттиришни тингладилар, Лениннинг революцион фаолиятига бағишланган кўргазма ва кинофильмларни қизиқиб томоша қилдилар.

Шу куни паркда Ленин, партия, тинчлик, дўстликка бағишланган қўшиқлар янгради.

Н. ИНОҚОВ.

КЕНГ НИШОНЛАНДИ

Оҳангарон меҳнаткашлари КПСС тарихидаги шонли воқеа— РСДРП II съездининг 60 йиллигини кенг нишонладилар.

Шаҳар корхоналарининг ишчилари, қурувчилари ва кончилари учун «Ленин—Коммунистик партия асосчиси», «РСДРП II съездининг тарихий аҳамияти», «Коммунизм — бизнинг асл мақсадимиз» каби темаларда мароқли лекциялар, суҳбатлар уюштирилди.

Кутубхоналар ва клубларда китоб виставкалари ташкил қилинди. Виставка материаллари орасида В. И. Лениннинг асарларини, кекса большевикларнинг доҳи ҳақидаги хотираларини, партиямизнинг бошқа муҳим ҳужжатларини кўриш мумкин. Кончилар кутубхонасида эса Лениннинг ҳаёти ва революцион фаолиятини акс эттирувчи суратли плакатлар тайёрланди.

Саноат корхоналарида шонли юбилейга бағишлаб тантанали йиғилишлар ўтказилди.

Е. ГОДОВИКОВ.

ОБЛАСТИМИЗДА

ЎЗБЕКИСТОН АРТЕГИ

Бўстонлиқнинг табиати нақадар гўзал. Тоғлар, шаршаралар, соф ҳаво, қуёшнинг заррин нурлари баҳри-дилингизни очади. Пионерлар оромгоҳи учун бундан яхши жой топилмаса керак. Дарҳақиқат, худди шу ерда пионерлар дам олиш уйлари ташкил этила бошлади. «Биринчи май» номли пионер лагери ҳозирданоқ ишга тушди. У Бўстонлиқ зонасида 2-3 йил ичида қуриб битказилиши лозим бўлган 10 та лагернинг дастлабкисидир. Барча лагерларнинг лойиҳа-смета ҳужжатлари тузиб чиқилди ва тасдиқланди. Ҳар бир сменада бу ерда 3 минг бола дам олиши мумкин.

Яқин кунларда «Биринчи май» лагери ёнида йирик панелли блоклардан яна 3 та пионер лагери қурилиши бошланади. Келгуси йили уларда Тошкент кабель ва электротехника заводлари, Тошкент тўқимачилик машинасозлиги заводи ишчи ва хизматчиларининг болалари дам оладилар.

Йиллар ўтади. Чорвоқ сув омбори қуриб битказилгач, бу лагерлар Қрим Артеги сингари денгиз бўйида жойлашади. Мамлакатимизда яна бир Артек — Ўзбекистон Артеги шундай вужудга келади.

М. МАҲМУДОВА.

СУНЪИЙ ЕР ҚИМИРЛАШ

Янгибозорда 4 қаватли катта турар-жой биносининг фундаменти қуриб бўлинди. Бу ерда яна шундай учта тўрт қаватли ва битта икки қаватли бино қурилиши бошланади. Турли конструкцияли йирик панелли бундай бинолар келгуси йилга қуриб битказилади. Уларга янги оилалар кўчиб киради, дейсизми? Йўқ.

Бу уйларнинг тақдири бутунлай бошқача. Бинолар битган замониёқ 8—9 баллга тенг, уй-жойларни вайрон этувчи кучга эга бўлган ер силкинишлари бўлиб ўтади. Бино территориясида сунъий ер қимирлаш бошланади. Буни Тошкент қурилиш ва архитектура илмий-текшириш институтининг бинолар ва қурилишларнинг ер қимирлашга чидамлилигини текширувчи лабораториясида планлаштирилган. Лаборатория бундай ер қимирлашга тайёргарлик кўриб қўйди. Мутахассислар портлатувчи модданинг қандай чуқурликка жойлаштиришни, қўпориб ташлаш кучига эга бўлган портлаш тўлқинининг кучини аниқлаб чиқдилар. Бунинг учун узоқ вақт тупроқнинг механик хоссалари батафсил ўрганилди. Тажриба учун кам қувватли портлатишлар ўтказилди. Бундай эксперимент Ўрта Осиёда биринчи марта синаб кўрилади. У ер қимирлашларга чидамли бўлган уй конструкциясини аниқлаб олишга ёрдам беради.

М. СКРИПНИК.

ФОЙДАЛИ ШОВҚИН

Одамнинг сезгисига таъсир қиладиган ҳамма нарсалардан ҳам кучлиси товушлардир. Қаттиқ, «ёқимсиз» товушлар одамнинг психикасига ёмон таъсир қилади, асаб системасини бузади, тез толиқтиради. Бир хил, бир овоздаги шовқин уйқу келтиради. Аммо шундай овозлар ҳам борки, улар инсон организмига яхши таъсир қилади. Шамол эпкини билан келган дарахтларнинг майин шитирлаши, сувнинг тошларга урилиб шовуллаши қандай ёқимли. Табиатнинг табиий овозлари, дарахтларнинг яшил барглари тепамиздаги мовий осмон сингари инсон учун зарурдир. Бироқ уларни илмий жиҳатдан ўрганиш деярлик олиб борилмайди.

Бу соҳада табиий шовқинлар составига кирувчи ҳар хил тебранишларнинг частота ва интенсивлигини аниқлаш юзасидан иш олиб борилмоқда. Бу шовқинларнинг спектрал составини аниқлаш йўлидаги қадамдир.

Бу иш Москва давлат университетида олиб борилди. Терак барглари, липа, оқ қайин ўрмонининг шовқини, кичкина дарёдаги тўғондан тушаётган сувнинг овози, ёғаётган кучли ёмғир товуши, денгиз тўлқини ва бошқаларнинг овози ёзиб олинди. Москва университетининг акустика лабораториясида ёзиб олинган табиий овозларнинг спектрал анализи ишланди.

Маълум бўлишича, барча тадқиқ қилиб кўрилган табиий шовқинларда айнан бир хил частоталар бўлиб, улар секундига тахминан минг марта тебранар экан. Инсон эшитиш аппаратининг энг кўп спектрал сезувчанлиги зонаси худди шунга тенг. Эҳтимол, табиий бўладиган ана шундай шовқинларга мослашиш инсон эшитиш сезгисининг шаклланишига ҳал қилувчи таъсир кўрсатган бўлса керак. Иккинчи томондан мана шу «мослашувчанлик» туфайли жуда кўп табиий шовқинлар ёқимли сезги ҳосил қилиши мумкин.

(АПН).

ҲАМИША ТИРИК

(УКРАИН ШОИРАСИ ЛЕСЯ УКРАИНКА ВАФОТ ЭТГАН КУННИНГ 50 ЙИЛЛИГИ МУНОСАБАТИ БИЛАН)

Шу йилнинг серқуёш май кунлари Волинда, улуғ украин шоираси Леся Украинканинг ватанида унинг хотираси абадийлаштирилди. Аниқроғи, Иван Франко номидаги Львов университети ва Леся Украинка номидаги Луцкий педагогика институти ташкил этган илмий сессия бўлди. Олимлар, шоира ҳаёти ва ижодини ўрганувчилар конференцияси ўз-ўзидан халқ тантанасига айланиб кетди. Колодяжное қишлоғида, Леся Украинка қариндошларининг собиқ қўрғонида очилган митингда атроф қишлоқ ва шаҳарларда яшовчи жуда кўп аҳоли қатнашди. Улар орасида кекса колхозчидан тортиб пионерларгача бор эди. Улар машҳур ҳамқишлоқларининг шеърларини эҳтирос билан ўқиб беришди. Бу шоирага бўлган муҳаббат ва ҳурматнинг ифодасигина бўлмай, балки ҳақиқий поэзия ҳамиша халқ қалбидан муносиб жой олиши ва ҳеч қачон ўлмаслигини ҳам кўрсатди.

Леся Украинкани ҳақли равишда «Волин ўлкасининг куйчиси» деб аташади. Шоира қадрдон ўлкасининг табиатидан руҳланиб ўз асарларини яратди. Бу асарлар украин халқ қўшиқлари, Волин эртаклари, афсоналари руҳи билан суғорилган эди. Леся Украинканинг поэзияси украин халқ оғзаки ижодига ҳамоҳанг бўлиш билан бирга сюжетининг, тема ва ғояларининг кенглиги ва кўп қирралиги билан ҳам ҳаммага манзур. Унинг асарларини очиб кўринг-а! Мисралари курашга ундовчи оташин чақириқ бўлиб эшитилган жанговар, революцион қўшиқларни ҳам, ўрта аср рицарлари тасвирланган романтик балладаларни ҳам, қадимий Рим, Миср, Иудей, Греция, дастлабки христианлар давридан қолган драматик поэмаларни ҳам кўрасиз. Она юрт фольклори мотивлари серб эпоси билан қўшилиб кетади. Шоира қаҳрамонларидан бири пўлат зирҳли рицардир. У ярадор бўлган. Эҳтимол жуда оғир яралангандир. Ленин жанг майдонидан чиқиб кетмайди. Жангдан воз кечиш унинг учун ўлим билан тенг.

Леся Украинканинг ўзи шундай пўлат қалқонли жангчи эди. У ўттиз йиллик ижодий фаолиятида ўз халқининг душманларига қарши даҳшатли зарбалар бериб, жўшқин шеърлари билан Ватанининг социал ва миллий озодлигини ҳимоя қилди. Унинг сиёсий шеърлардан тортиб интим лирикагача бўлган бутун кўп қиррали поэзияси аслида ягона етакчи темага — порлоқ келажак учун курашда қатъийлик ва мардлик кўрсатишга бўйсундирилган эди.

Шоиранинг тинчлик ва инсоннинг юксак ҳуқуқларини ҳимоя қилишга чақирувчи олижаноб овози ҳали ҳам зўр қудрат билан эшитилмоқда.

Шоиранинг оғир ва машаққатли ижодий йўлида шундай ғовлар учрадики, уларни касали оғир аёлнинг енгиши осон эмасди. Леся Украинка узоқ вақт суяк сили билан ётган бўлишига қарамай халқнинг ғалабасига қатъий ишонган ҳолда чеҳрасидан қувончни аритмади.

Революцион ишнинг ҳаққонийлигига, дунёни янги социалистик асосларда қайта қуриш зарурлигига бўлган ишонч Леся Украинка дунёқарашининг асоси бўлиб қолди. Ана шу дунёқараш билан у ўзига замондош шоиралардан ажралиб турарди. Жаҳон поэзиясида улуғ украин шоирасининг номидек шуҳрат ва ҳурмат билан аталадиган аёллар номи бармоқ билан санарлидир.

Ҳарқандай улуғ шоир — келажак жарчиси ҳисобланади. У ўз замондошлари билан гаплашибгина қолмай, келажак авлодларга ҳам мурожаат қилади. Келажак авлодлар ҳаёти шоирага гўзал, меҳнат жасоратларига тўла, социалистик идеаллар билан нурафшон этилган бўлиб туйилади. Бу идеаллар Леся Украинка онгига барвақт сингган эди. Ўтган асрнинг тўқсонинчи йилларидаёқ, пролетар ҳаракати арафасидаёқ шоира ватанида кўрина бошлаган «тонг учқунлари»га ишонч билан боққан эди. Ўша вақтдаёқ шоира лирик шеърларининг қаҳрамонлари ҳаётнинг мазмунини азоб-уқубатларга қарши курашда деб билган мард революционерлар бўлиб қолади. Бу бир мақсадли курашчи кишиларни Леся Украинка ўзининг қуролдош дўстлари деб ҳисоблайди. Ҳақиқатан ҳам шоира Киевдаги марксистик тўгараклар билан алоқа боғлайди, таниқли рус марксистларидан бири, Киев, кейинчалик эса Минск социал-демократик ташкилотининг аъзоси бўлган С. Мержинский билан дўстлашади. Унинг кўпгина энг яхши лирик шеърлари бу юксак дўстликдан илҳомланиб ёзилган бўлиб, халқ бахти учун курашчиларнинг порлоқ идеялари билан суғорилгандир.

«Тутун» (1903) шеърида, Леся Украинка публицистикасида пролетар интернационализми ҳақида, бутун дунё меҳнаткашларининг биргаликдаги синфий кураши ҳақидаги фикр равшан кўринади. Ишчилар орасида кенг тарқалган Дикштейннинг «Ким нима билан яшайди» брошюрасига ёзган сўнгги сўзида ёзувчи Маркс ва Энгельс таълимотининг кучи ҳақида, пролетар интернационализмининг ҳамиша ғолиб кучи ҳақида шундай деган эди:

«Яхши замонлар, агар биз унинг келишига ёрдамлашсак, узоқ эмас.

Барча ишчилар қулликдан батамом озод бўладиган вақт келсин учун:

БУТУН ДУНЁ ИШЧИЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ! ОЗОД ИШЧИЛАРДЕК ОЗОД БЎЛГАНЛАР БИЛАН, ТЕНГ ҲУҚУҚЛИЛАРДЕК ТЕНГЛАР БИЛАН БИРЛАШИНГИЗ!

Ким ҳақ бўлса, у қудратли бўлади!»

Леся Украинка поэзияси революцион фикрининг мукаммаллиги билан ҳам, социалистик мазмуни билан ҳам давримизга ҳамоҳангдир. Шоиранинг ўзи поэтик меҳнатга жиддий муносабатда бўлиб, образли, кучли, таъсирли сўзларга катта аҳамият берган эди. Владимир Маяковский поэтик қаламини найзага тенглаштиришни истагандек, Леся Украинка революцион шоирнинг жанговар сўзини ўткир қиличга ўхшатади.

Ҳаётга бефарқ бўлишга ёки ундан узоқлашишга чақирувчи декадентлар ва формалистлар позициясидан Леся Украинка нафратланарди ва танқидий шеърларида унга қарши курашиб, шоирдан халққа содиқ бўлишни талаб қиларди.

Шоира 1913 йил 1 августга ўтар кечаси Сурами (Грузия)да вафот этди. Ўша вақтда у энди 42 ёшга кирган эди. Большевистик «Рабочая правда» газетаси унга таъсирли некролог бағишлади. Некрологда Леся Украинка «умум озодлик ҳаракатига умуман ва пролетар ҳаракатига қисман яқин туриб, бу ҳаракатга бутун кучини сарфлади, донолик, яхшилик, абадийлик уруғини сочди. Биз унга раҳмат айтишимиз ва унинг асарларини ўқишимиз керак...» дейилган эди.

Ўша вақтдан буён ярим аср ўтди. Ватаннинг порлоқ келажаги ҳақидаги шоиранинг орзулари ҳақиқатга айланди.

Александр ДЕЙЧ,
ёзувчи.
(АПН).

Редактор ўринбосари
И. СУЛАЙМОНОВ.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

31 ИЮЛДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 18.00 — **Келинг, куйлайлик!** (октябрятлар учун), 18.30 — **Жонажон ўлка бўйлаб,** 18.45 — **Телевизион янгиликлар,** 19.05 — **Автоматлар инсон хизматида,** 19.25 — **Реклама ва эълонлар,** 19.35 — **Сўнмас ҳаёт** номли киноповесть. 21.00 — **Эртаси куни программаси.**

Ўзбек тилида: 21.05 — **Телевизион янгиликлар,** 21.25 — **Ем-хашак кўп бўлса, сут-гўшт мўл бўлади** (чорвадорлар учун), 21.40 — **Партия тарихининг шонли саҳифалари** (адабий эшиттириш), 22.10 — **Концерт** (халқ талантлари ижросида).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 20.00 — **Фан янгиликлари,** 20.25 — **Каспий кўприги** (очерк), 20.35 — **Чехов қаҳрамонлари** (суратларда).

Рус тилида: 21.00 — **Янгилик изловчилар,** 21.20 — **Т. Шмига** («Оперетта санъати усталари» циклидан).

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА:

Дахлсиз (1 ва 2-серия) — «ВАТАН», НАВОИЙ номли, «ИСКРА», «ЎЗБЕКИСТОН», «СПУТНИК», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Подшо марҳамати (кундуз соат 12, 4 ва кеч 8 да). **Оталаримизнинг ёшлиги** (кундуз ва кечқурун) — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ».

Оддий аскар Александр Матросов — «ВАТАН» (эрталаб соат 8 яримда).

Арафада юз берган воқеа — «МИР» (кундуз ва кечқурун).

Баҳордан баҳоргача — КИНОЛЕКТОРИЙ (кундуз соат 1 дан).

ЁЗГИ БИНОДА:

(кеч соат 9-15 ва 10-45 минутда)

Дахлсиз (1 ва 2-серия) — «ВАТАН», «ПАХТАКОР», НАВОИЙ номли, «ФЕСТИВАЛЬ», КАФАНОВ номли.

Аблаҳлар тўдаси — «РАКЕТА», «ПОБЕДА».

Подшо марҳамати — ТЕЛЬМАН номли.

Серқуёш водий серенадаси — «УДАРНИК».

Капитан Дабач — «ШАРҚ».

Жоао Карраль сири — 1 МАЙ номли.

Салоники ватанпарварлари — «МЕҲНАТ».

«ТАШКУПТОРГ»НИНГ

Комиссион магазинлари

АҲОЛИДАН

кийим-кечак ва трикотаж буюмлар, пойафзал, уй-рўзғор товарлари, мебель, гиламлар, хрусталь ва чинни идиш, бадиий буюмларни

КОМИССИЯГА ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Комиссион магазинларнинг адреси:

Шаҳарнинг ҳамма бозорлари, шунингдек Карл Маркс кўчаси, 25-уйда, «Правда Востока» кўчаси, 24-уйда, Дзержинский кўчаси, 22-уйда.

Комиссион магазинлар хизматидан фойдаланинг!

ТОШКЕНТ ЭЛЕКТР МАШИНАСОЗЛИГИ ЗАВОДИГА

ғишт терувчилар, дурадгорлар, ёрдамчи ишчилар, нормаловчи

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Шумилов шаҳарчаси, Матрос кўчаси, 176-уй («Сквер-Шумилов шаҳарчаси» орасида қатнайдиган 5-автобусда борилади). Телефон 2.74.44.

Звеновая кўчаси, 11-уйда турувчи **Насиба Каримова (Муслимова)**нинг Собир Раҳимов кўчаси, 43-уйда турувчи Қодир Каримовдан ажралиш ҳақидаги иши Т[...] шаҳар, Октябрь район халқ [...]да кўрилади.

Тошкент шаҳар, Шо[...]ли кўчаси, 142-уй, [...] турувчи **Валентин Ива[...]говнинг** Луганск обл[...] донецк шаҳар, Перв[...]часи, 5/8 уйда тур[...] хайловна Долгова[...] қидаги иши [...] Фрунзе район [...]лади.

Трактор кўчаси[...]чи **Василий Семён[...]**нинг 1-Флотский пр[...] турувчи Валентина [...] Прокоповадан ажрали[...] иши Тошкент шаҳар, [...] халқ судида кўрилади.

Тошкент шаҳар, Пя[...] часи, 76-уйда турувчи [...] **Воҳидова Анбарова**[...] да турувчи Гулом[...] ажралиш ҳақидаги иши [...] шаҳар, Киров [...] суди[...] кўрилади.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентских промышленного и сельского областных комитетов КП Узбекистана, Ташкентского горкома КП Узбекистана, промышленного, сельского областных и городского Советов депутатов трудящихся.

Бизнинг АДРЕС: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: редактор — 29004. Редактор ўринбосари — 26232. Масъул секретарь — 34808. Секретариат — 31936. Идеология бўлими — 25885. Саноат ишлаб чиқариши ва партия ишлари бўлими 33786. Қурилиш ва партия ишлари бўлими — 33786. Қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариши ва партия ишлари бўлими — 29040. Совет ишлари, маиший ва шаҳар хўжалиги бўлими — 33786. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари бўлими — 28761. Ахборот ва спорт бўлими — 33786. Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 34048. Эълонлар бўлими — 28142. Коммутатор — 30249 дан 30258 гача.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони Сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси.

Р. 10831. Индекс 64695. Нашр. № 1647.